

DOKOŘÁN

ČERVEN
2019
CENA 48,- Kč

VÁŽENÍ DIVADELNÍ PŘÁTELÉ,

měsíc červen již dávno není tím posledním v naší divadelní sezóně. Bývaly časy, kdy se s koncem tohoto měsíce odehrálo poslední představení a pak všichni „Hurá na prázdniny“! Jak jste si mohli všimnout, budeme pokračovat v našem hraní na „třetí“ scéně našeho divadla (letos již podesáté), na Biskupském dvoře. 16. července tam chceme například vzdát hold jednomu z nejznámějších herců současnosti, Bolku Polívkovovi, se kterým při představení Molièrova *Lakmce*, v němž Bolek hraje roli titulní, oslavíme jeho 70. narozeniny. V tomto roce se však bude na „Biskupáku“ hrát až do konce srpna. A budou tam k vidění i jiné produkce než našeho divadla. Například tam přivítáme Divadlo na Vinohradech, které hned třikrát (26.–28. srpna) odehraje představení historického dramatu Jamese Goldmana *Lev v zimě* v hlavních rolích s Dagmar Havlovou a Tomášem Töpferem atd.

Ale ještě než se pro vás Biskupský dvůr otevře naší premiérou velkolepého Shakespearova milostného dramatu *Romeo a Julie*, rád vás upozorňuji na náš obnovený festival *Dokořán pro hudební divadlo*, který se odehraje na našich domácích scénách od 7. do 12. června! Myslím si, že je na co se přijít podívat.

A nyní k něčemu jinému. Vlastně jsem se vždy tak trochu divil, že měsícem knihy byl zvolen březen. To jakože „za kamna vlezem“ a když tam budem, tak co jiného než číst? Pro mě osobně je měsícem knihy v podstatě kterýkoliv měsíc, protože pořád je proč číst a stále je co číst... ovšem z toho, co kolem sebe již drahnou dobu pozoruju, jsou skutečnými měsíci knihy obzvlášť červenec a srpen, kdy si lidé „balí“ do svých dovolenkových zavazadel kila knih, nebo „pěchují“ své čtečky, aby využili prázdninového volna a načerpali vedle slunečních paprsků i něco moudrosti. Náhdera! Vždyť řečeno se Sokratem je to ta hlavní zbraň proti zlu. Před více než 2 400 lety tento chytrý pán řekl: „Existuje jen jedno dobro, a to je vědění. Existuje jen jedno zlo, a to je nevědomost.“

A proti zlu je třeba bojovat, jinak bude zle. Jak jinak, že? A při přemýšlení o zlu mě často pronásleduje myšlenka, zdali by si ta naše všeobecně vychvalovaná demokracie nezasloužila jistě rekonstrukce. Fakt, že pro vládnoucí strany je důležitější úspěch v dalších volbách, než skutečně „blaho národa“, mě vrací k myšlence jiného chytrého pána, který ji zformuloval těsně před Sametovou revolucí. Básník Jiří Žáček tehdy přepisoval Aristofanovy *Ptáky* pro Národní divadlo v Praze (měl jsem tu čest je tam jako režisér uvést v premiéře v květnu roku 1989!) a napsal ji tehdy takto:

„Ó, demokracie, cožpak je to zdrávo,
že každý hňup má hlasovací právo?“

...a hned se opět vracím k jiné antické moudrosti, která je sice připisována Sokratovi, ale její skutečný autor je neznámý: „Demokratické zřízení doplatí na to, že bude chtít vyhovět všem. Chudí budou chtít část majetku bohatých, a demokracie jim to dá. Mladí budou chtít práva starých, ženy budou chtít práva mužů, a cizinci budou chtít práva občanů, a demokracie jim to dá. Zločinci budou chtít obsadit veřejné funkce, a demokracie jim to umožní. A až zločinci demokracii nakonec ovládnou, protože zločinci od přírody tihnou po pozicích moci, vznikne tyranie horší, než dovede nejhorská monarchie anebo oligarchie...“

Takže prosím, hojně čtěme a často choďme do divadla a přemýšlejme...!

Na shledanou se s vámi při těchto „slavnostech ducha“
za všechny kolegy z vašeho Městského divadla Brno těší

Stanislav Moša, ředitel MdB

Náš herec Aleš Slanina vystoupil jako host na brněnském koncertě pražské kapely Bizzare band v Cafe Práh.

Ivana Odehnalová vydala nové CD pro děti, ...

...pokřtila ho s Romanem Vojtkem a Petrou Vraspirovou.

STALO SE...

Jonáš Florián potěšil děti v dětském klubíku v Olympii.

foto: Tino Kvačochůl

Stanislav Slovák zabýval zkoušení nové inscenace Romea a Julie, ...

pro kterou jsme záhy fotili i plakát.

Ve stejný den zabývala zkoušení Žebrácké opery i Hana Burešová.

Oslavili jsme stou reprízu komedie Spěšené nůžky.

S Petrem Gazdíkem a Petrem Štěpánem jsme si užili i premiéry muzikálu Nine.

Režisér Stanislav Moša oslavoval s překladatelkou Zuzanou Čveřáčkovou a Petrem Gazdíkem, ...

Marta Matějová nepřestávala tančit ani po děkovačce...

...a z úspěchu se zaslouženě radovaly i Alžběta Trembecká, Lenka Bartolčíková a Pavlína Palmovská.

Po 57 reprízách jsme se rozloučili s výjimečnou inscenací Podivný případ se psem.

Vojtěch Blabuta si dlouho užíval zasloužené ovace.

Na tiskové konferenci představili Jan Šotkovský, Věra Kadlecová a Miroslav Ondra 7. ročník festivalu Dokořán pro budební divadlo.

Výstavu naší kolegyně Lenky Černé můžete navštívit v prostoru GALERYJE 9 na Lidické ulici.

Petr Hruška TITAN

Na Saturnově měsíci Titanu
je divoké metanové moře
z něžž se vynořují
mrazivé oranžové skály
pravděpodobně

Přišla jsi mi to říct
s upřeným pohledem
ruce podél těla
Kolem stěn výdřeva skříní

Pitomě žlutá trubka
kolik let

A teď
prudce nečekaná blízkost těch
kteří vědí
o moři na Titanu

(ze sbírky *Auta vjíždějí do lodí*, 2007)

Letos pětapadesátiletý básník a literární vědec Petr Hruška je jednou z klíčových postav současné české poezie. Autor drobných momentek, vteřinových zastavení, kdy najednou usmýká-ná, otlučená, balastem zanesená skutečnost umí ukázat svou nečekanou tvář, a to na těch nejobyčejnějších místech: v kuchyni, v pokoji, kde spí děti, při nákupu ve večerce. V předsíni při lepení dětské boty se básníkovi lehce spojí banální činnost s metafyzikou „Na lepidlu návod výsměšně/ malým písmem,/ budeš ho muset přečíst ty./ Sklonění/ nad zasviněnou mokrou botou./ Zdrsníme povrch pryže./ pak necháme v prasklině pracovat chemický proces./ Uvědom si./ že i naše těla jsou z kyslíku a uhlíku/ pradávných hvězd.“ Koneckonců, už jeho první sbírka se jmenovala *Obývací nepokoj*.

V jednom rozhovoru k těm zvláštním, zlomovým chvílím poznamenal: „Ani nevíme, jak neobyčejně formují naše životy chvíle, kdy jsme s kýmisi mluvili. Kdybychom měli možnost vytvořit si graf svých životů a vidět všechny ty vlivy a formující momenty, možná bychom žasli, kolikrát se náš život ‚pohnul‘ tím, že jsme s někým hovořili, vteřinově si porozuměli nebo si na dlouhá léta neporozuměli. Jak dvě věty vyměněné s čišnicí mohou dlouho zůstat v člověku a vylomit z něj silný stesk, touhu nebo zmatenost. Jakou obrovskou energií je vyslovená nebo zaslechnutá věta.“

B | R | N | O |

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
FINANČNĚ PODPORUJE
MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO,
PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

MINISTERSTVO
KULTURY

PARTNEŘI DIVADLA

CARent

Mercedes-Benz

HOŠEK MOTOR

ALTA MINERALS

AUTOCONT

Hana BUREŠOVÁ

DIVADLO JE SKUTEČNĚ NĚCO JAKO RODINA

Budeme zpočátku – nejen díky vašemu kulatému životnímu jubileu – trochu bilancovat. Co nejdůležitějšího jste se v pozici režisérky o divadle dozvěděla od okamžiku, kdy jste dostudovala DAMU a pracovala na nejrůznějších scénách?

Dozvěděla jsem se toho o divadle spoustu, ale co bylo nejdůležitější, těžko říct. Třeba to, že sice musíte část té práce odsedět doma za stolem, ale všechno tam vymyslet nejde. A že vždycky k tomu potřebujete spolehlivé a tvůrčí spolupracovníky. Nejen generačně spřízněné, i když s těmi si většinou pochopitelně rozumíte více, ale spřízněné citem a zaujetím pro věc. Ideálně, aby s nimi byla trochu sranda. Nemá smysl dělat něco s lidmi, které to otravuje nebo dělají jen „z musu“ a nedají ze sebe nic navíc. Což neznámá, že musíte dělat divadlo jen s kamarády. Dělat bych špatnou službu sobě, divadlu i kamarádům, kdybych je zaměstnávala jen z kamarádství. Mnohdy se povede výtečné divadlo i s lidmi, které jste do té doby vůbec neznal. Přičemž se nevyklučuje s právě řečeným, že skutečně je divadlo něco jako rodina, v dobrém i v tom horším (tj. třeba to, že rodinu jen těžko můžete opustit).

Pro mě se v divadle to nejdůležitější děje na ose divák-herce. Jak vnímáte herce vy, čím pro vás v divadle jsou?

Bez herců pro mě není divadlo ničím. Nedá se ovšem říci, že by byli pro mě absolutně vším – vždyť používám v inscenacích výpravu, hudbu atd. a zvukař či osvětlovač jsou pro mě často rovnocennými partnery herců, ale herci společně s diváky představují tu živou složku, to neopakovatelné, jedinečné. Herec sděluje slovem, hlasem, gestem, mimikou, celým tělem autorovy myšlenky a přidává k nim taky svou osobnost, své myšlenky, city a postoje. On vede dialog s diváky, to zvuk ani světlo nedokážou. Mám herce ráda, vážím si jich... možná je trápím, ale i já se trápím s nimi a trápím se i jejich trápeními.

Jak vůbec s herci pracujete, co po nich při zkoušení ponejvíce chcete? Předehráváte jim, stimulujete je historkami, odbornou literaturou či nějakými metaforami?

Nejprve je stimuluje text, jeho výklad a pak všechny ty další prostředky. Jde o to, aby celou věc pochopili, ať už citem nebo rozumem, a pokoušeli se najít ideální herecký výraz, aby k tomu využili celou svou osobnost. To pro nás

všechny znamená otevřít se, dokázat nést kůži na trh, což je někdy velmi těžké i před kolegy, natož pak před celým ve tmě ztopeným hledištěm, kde navíc často sedí lidé, na nichž jim záleží... A tak chci, aby se při zkouškách nestyděli, dokázali se osvobodit, nebáli se zkoušet nejrůznější výrazy a být třeba i trapní, zkrátka aby zapojili hravost, cit i myšlení a uvědomovali si kontexty a stylové mantinely. A samozřejmě je důležité, aby se taky poslouchali navzájem, dokázali opravdu spolupracovat, protože nejsou na jevišti sami (pokud tedy nejde o one-man-show) a je vždycky třeba sladit se dohromady – jako orchestr, aby celé jeviště vyzařovalo společnou energii a neznělo falešnými tóny. Je to stejné i ve fotbale či jiných kolektivních sportech. Někdo může mít obrovský talent, ale kdyby hrál jen sám na sebe a za sebe, pokáží to ve výsledku i sobě.

Jaký panuje ideální vztah mezi režisérkou Burešovou a protagonistou její inscenace? Podle čeho si hlavní představitel vybírá?

My si se Štěpánem vybíráme nejen herce pro chystané inscenace, ale dost často taky vybíráme hry přímo pro určité herce, podle jejich naturelu, psychofyzického typu a samozřejmě podle jejich schopností, herecké kreativity a charisma-tu či energie, kterou dokážou vysílat. Ideální pak je, když si rozumíme profesně i lidsky, protože jde o velice úzkou spolupráci, v níž se musíme jeden druhému otevřít, pokusit se chápat jeden druhého, i postavu, i celek. Musíme se respektovat a důvěřovat si, přijmout své nedokonalosti, ale stále, až do derniéry, usilovat o dosažení ideálu. Nejsou tu však jen protagonisté, na nichž leží váha inscenace (pořád myslím, že by měly být i ceny pro herce malých rolí – za to, jak pokorně slouží celku a mnohdy i ze zdánlivé „čurdy“ dokážou vytesat diamant), ale celé těleso, které musí vyzařovat shodnou energii a vytvořit jednotný celek.

Dosud jste nastudovala přes sedmdesát divadelních inscenací, a to takřka výhradně s dramaturgem Štěpánem Otčenáškem, který je i vašim životním partnerem. V čem je tato osobní a profesní koexistence výhodná? Neležete si někdy v práci na nervy? Nedochází ke střetu zájmů?

Výhoda je, že se nemusíte složitě scházet nebo si volat, ale můžete si o práci povídat kdykoli, když vás něco napadne anebo je třeba něco zkontrolovat. Ovšem je tu i nevýhoda, že si od

práce prakticky neodpočínáte. Lezeme si na nervy zřejmě jako všichni, kdo jsou spolu tak dlouho, to jsou takové vlny – většinou v závislosti na tlaku okolí nebo i počasí. Ke střetům zájmů divadla a rodiny, resp. provozu domácnosti dochází taky celkem pravidelně, např. pokud zrovna nezkouším, musím svému dramaturgovi denně uvařit, ačkoli ode mně zároveň vyžaduje pilnou práci nad textem. Ovšem, pomáhá mi i v té domácnosti, takže jsme to vždycky nějak zvládli.

Dnes jste zřejmě nejvýraznější tuzemskou režisérkou, která je respektována pro až minuciózní práci s předlohou a pro svůj pečlivý, jedinečný režijní styl, ať už pracuje v jakémkoliv žánru. Přesto upřímně: děláte raději truchlohy či raději režijně obrábíte komedie a proč? Zkraj roku jste v Pardubicích na GRAND Festivalu smíchu získala speciální cenu za mnohaletou dramaturgicko-režijní péči o čistotu komediálního žánru...

Ano, cenu „Génia smíchu“, trochu směle označení – aspoň pro mě. Rozhodně je pochopitelnější, že to (vloni) dostal Bolek Polívka. Ale snad jsem toho práva aspoň tím, že nad komedii neohrmuju nos. Sama se ráda směju, a taky vím, že dobře udělat komedii, je kumšt, i když to málokdo vlastně považuje za umění, a to už od antiky, protože smích a většina komedií nejsou dost „vznešené“. Lidé humor a smích potřebují k životu, aby se osvobodili na chvíli od svých trápení, dokázali se vysmát vlastní ješitnosti, malosti... a stejně to potřebují herci, nejen aby rozvíjeli hravost, tříbili si techniku a různé styly. A já taky. Už jsem mockrát řekla, že ráda střídám žánry, je to ozdravné. Nicméně není pro mě až tak důležité, co dělám za žánr, ale co mi ta která hra právě dnes říká, jestli něčím inspiruje (a taky jestli ji bude mít kdo hrát).

Jste rezidentní režisérkou pražského Divadla v Dlouhé, ale od roku 2003 pravidelně hostujete v Městském divadle Brno, kdy jste tady nazkoušela inscenaci Kamenný host aneb Prostopášník. Takže více než patnáct let jste pravidelně v Brně. Proč jste tehdy tu nabídku přijala a proč se opakovaně vracíte?

Standa Moša mi nabízel práci opakovaně. Když jsme byli se Štěpánem chvíli v 90. letech bez angažmá, dokonce nám je nabízel v MdB, takže jsem se mu cítila velmi zavázána. Já se vždy

trochu děším, jestli si s neznámými herci porozumím. Ta práce, jak jsem už naznačila, je přece jen dost intimní a já se jí a nakonec i všem spolupracovníkům dost vydávám. Ale když mě konečně Standa přemluvil, byla jsem moc příjemně překvapena souborem i celým divadlem, takže už mě pak moc přemlouvat nemusel... po pár letech jsem si tu připadala jako doma. MdB je profesionálně na vysoké úrovni, všichni jsou tu maximálně vstřícní a s mnohými jsem se spřátelila. Doznávám, že je mi taky příjemné chvíli nebýt šéfem, ale jen hostem, anebo i to, že mohu chodit na zkoušky pěšky a neharcovat se jako v Praze denně dvakrát hodinu hromadnou dopravou (neřídím!). Vždycky tu bývám okolo léta, a to je Brno příjemné, venkovní kavárny a koupaliště otevřené, najde se čas i na návštěvu divadel a občas i na výlet do okolí, takže je to pro mě do jisté míry i dovolená. Ale všeho do času, věčně to nepůjde, což mi ostatně připomíná i tento váš „bilanční“ rozhovor...

V MdB jste za ta léta připravila tituly, které se zdejší dramaturgii v podstatě vymykají: Pedro Calderón de la Barca: Znamení kříže, Heinrich von Kleist: Amfitryon, František Vondraček: Mojžíš nebo českému publiku téměř neznámé drama Dmitrije Merežkovského: Smrt Pavla I. Podle čeho si texty pro brněnskou scénu vybíráte?

Téměř vždy dlouze a obtížně vybíráme se Štěpánem titul, který by v daném okamžiku mně či danému souboru sedl, někdy v hledání pomůže náhoda (jako v případě, když kdysi v Divadle na Vinohradech nechtěli Smrt Pavla I., a v MdB se pro ni ukázaly skvělé podmínky), někdy i objednávka od Standy Moši (Tři mušketýři)... V MdB se snažíme doplnit dramaturgickou nabídku činohry o tituly méně známé (uvedli jsme tu sedm českých premiér!) nebo nepříliš ověřené. Ostatně i v našem Divadle v Dlouhé vedle známých titulů nasazujeme i ty tzv. exkluzivní, které se často mají za nehratelné. A samozřejmě si vybíráme i podle toho, jaké herce máme k dispozici. V MdB jsme se už mnohokrát přesvědčili o dispozicích mnoha herců k znamenité práci se slovem (což bohužel už není samozřejmostí). A tak nyní chystaná Havlova Žebrácká opera, založená především na textu, je dalším průběžným kamenem těchto jejich schopností. Čili se vracím k tomu, že herci do značné míry motivují náš vý-

Jan Mazák, Katarína Mikulová, Aleš Slanina, Štěpán Otčenášek a Hana Burešová na zkoušce

běr, protože můžete mít stokrát rád nějakou hru, ale když pro ni nemáte vhodné obsazení, není vhodné ji nasazovat.

Vím, že je to ošemetná otázka, protože režisér má jako rodič rád všechny svoje děti-inscenace. Na kterém titulu jste i tak dělala v MdB nejraději a proč?

V podstatě všechny jsem dělala ráda. Jistě i proto, že jsme si valnou většinu z nich mohli vybrat se Štěpánem sami a že mi taky Standa Moša dopřál i požadované obsazení. Někdy je konstelace – včetně osobního rozpoložení – jaksí složitější, někdy to jde samo, což je samozřejmě osvěžující, protože dřina přijde každopádně, ne-li dřív, pak v posledních fázích zkoušek jistě. Těžší bývá, když je veliké obsazení a dvojnásobně těžké, když si kus musíme sami i dramatizovat, takže asi nejobtížnější a navíc nejdější byli Tři mušketýři. Ty osvěžující „lehké“ práce pro mě zde byly Síla zvyku či Všemocný pan Krott. Ale třeba taky Znamení kříže, které jsme si sami vybrali a já asi dva měsíce před začátkem zkoušek propadla pocitu, že je to možná opravdu nehratelné a že to nezvládnou, skoro jsem to chtěla vzdát, ale Standa Moša mě tenkrát přesvědčil, že právě tohle teď dělat mám... A pak to byla po všech stránkách krásná práce. Zkoušení v MdB mi vždycky přineslo – vedle momentů přirozeného trápení typu „jak to udělat“ – hodně radosti; herci tu ke mně byli vstřícní, trpěliví a při zkouškách panovala dobrá tvůrčí atmosféra.

České divadlo prožilo v listopadu 1989 slavné dny. To vám bylo třicet. Brzo však přišlo vystřízlivění, odliv diváků a doba, kdy minulé zásluhy neplatily. Jak je na tom podle vás tuzemské divadlo třicet let po sametové revoluci?

V jaké je kondici? Co se mu daří a čeho se mu naopak nedostává?

V divadle nikdy moc minulé zásluhy neplatí, asi už z povahy divadla, jakožto pomíjivého umění. Stručně – myslím, že divadlo je ve slušné kondici, když už ne finanční, tak umělecké a od přelomu tisíciletí si nemůže nařít na divácký nezájem. Divadel je u nás nepočítané a každoročně vzniká dost dobrých inscenací po celé republice, zatímco například dobrých českých filmů je pomálu. Ale i v divadle sleduji problém v úbytku silných osobností, které by udávaly výrazný směr. Dnes je docela obtížné třeba najít dobré šéfy a ředitele a víc než tradičně je dnes – snad v každém divadle – nedostatek mužských (a mužných) herců, což nejspíš souvisí se stále nízkou společenskou prestiží (i finančním podhodnocením) divadelníků. Dnes se daří divadlu především vizuálnímu, což souvisí zjevně s rozvojem klipové kultury a internetu a s poklesem zájmu o čtení. A proto snad, i když jsem zastánce všech divadelních směrů a vyznačovač syntetického divadla, se poslední dobou více věnuju divadlu, které je založeno na slovu a myšlence.

Nechci končit pateticky ani banálně. I tak: jaké má dnes letošní jubilatka Burešová největší přání (má-li jaké), a to směřem k sobě i obecně? Lásku. A zdraví, samozřejmě i ve smyslu zdravotního úsudku. A taky „být připraven, jen na tom záleží,“ jak říká Hamlet. Je to myslím hezky patetické a jen zdánlivě banální. Vypadá to jednoduše, ale je to dost těžké, možná přetěžké.

Text: Luboš Mareček,
foto: Tino Kratochvíl

Stanislav SLOVÁK

CO U NÁS POVAŽUJEME ZA SAMOZŘEJMOST, NENÍ SAMOZŘEJMOSTÍ JINDE

Režiséra Stanislava Slováka jsem zastihla svým telefonem v chorvatském Záhřebu. Na setkání pro náš rozhovor jsme se domluvili až po jeho příjezdu. A oba jsme věděli, že to bude jen taktak, abychom stihli červenový Dokořán. Stanko padl ihned po příjezdu rovnýma nohama do zkoušek letošní novinky na Biskupském dvoře, největšího příběhu lásky od Williama Shakespeara *Romeo a Julie*, o které jsem si s ním chtěla hlavně popovídat. Nemohla jsem ale vynechat jeho hostování v zahraničí.

Stanko, co jsi v Záhřebu dělal?

Volala jsi mi do generálového týdne *Zamilovaného Shakespeara*, kterého jsem režíroval v Záhřebu v Divadle Komédie. Asi před rokem jsme se domluvili s ředitelem tohoto divadla na spolupráci. Naše divadlo je totiž držitelem licence tohoto titulu od Walta Disneyho a naši kolegové v Chorvatsku jej chtěli realizovat také. A praxe je taková, že Disneyho agentura nabídla chorvatskému divadlu několik evropských produkcí, kde je tento titul hrán, a oni si vybrali naše divadlo. Proto se celý náš realizační tým (scénograf Jaroslav Milfajt, kostýmní návrhářka Andrea Kučerová, choreograf Michal Matěj) odebral na jih. Je to běžná praxe, že agentura doporučí zájemcům o nový titul, aby se obrátili na již realizované projekty a postupovali podle jejich šablon. A celá domluva s chorvatskými kolegy nakonec trvala jeden rok, než jsme vše doladili i s Disneyho produkcí. V březnu začaly zkoušky a 4. května jsme měli úspěšnou premiéru.

Jaká je tvoje zkušenost s hostováním? Liší se práce režiséra v zahraničí a u nás?

Stejně je to v tom, že jsem zkoušel v prakticky stejném divadle, jako je to naše. Je to městské divadlo se širokým repertoárem, ale jsme na Balkáně. Ta základní nátura je prostě jiná, jsou víc temperamentní... ale nakonec, přesně jak to stojí v Shakespeareovi, se vše podaří. Je to záhada, ale je to tak. Ohlasy jsou úžasné, publikum i herci jsou nadšeni.

Kde všude jsi vlastně hostoval za hranicemi Česka?

Protože Slovensko už je také zahraničí, tak musím jmenovat svou rodnou zemi, kde jsem dělal už čtyři režie. Jednou jsem hostoval v německém Meiningu a teď Záhřeb. A samozřejmě mnoho dalších režii tady po republice.

V čem ti „chutí“ to naše domovské divadlo?

Já bych to všem doporučoval, aby si kolegové občas vyjeli ven a zjistili, že to, co u nás považujeme za samozřejmost, není samozřejmostí jinde. A „chutí“ mi ta absolutní profesionalita, se kterou naši lidé k práci přistupují.

*Chystáš *Romea a Julii* na Biskupský dvůr. Ty už máš režisérskou zkušenost s tímto poměrně specifickým prostorem. Co je plusem Biskupského dvora?*

Především chrám svatého Petra a Pavla, který je prostě unikátní a vytváří základní magickou náladu tohoto prostoru. A protože už jsem režíroval víc věcí, tak si troufnu říct, že už znám všechna specifika. Víím, kdy začít používat světla, protože začátky jsou ještě za světla, a spoustu dalších technických věcí. U *Romea a Julie* však půjde hlavně o text, který je pro nás nejdůležitější. A protože už zkoušíme, tak vidím, jak se s tím kolegové herci „perou“. Přece jen je to vázaný verš... o blankverbu bychom mohli debatovat velmi dlouho a široce. Ale shrnu to do stručné věty... žádný český překlad nedokáže přesně vystihnout to, co umí angličtina. Podle mě je to jen velmi těžko převoditelné. Slyšel jsem několik Shakespeareových děl v originále a tam to je všechno slyšet. Čeština to neumí. Jsem si vědom, že odborníci mě asi ukamenují, ale je to můj názor. Máme jiný tok, rytmus jazyka a všechny překlady jsou pouhá nápodoba, pokus o formu.

*Když jsem si přečetla, kdo bude hrát hlavního představitele (Tomáš Dalecký a Esther Mertová), tak jsem si uvědomila, že ses vydal cestou ne příliš často vidanou na našich jevištích. Věk hlavních představitelů je v souladu s představou autora. *Romeo a Julie* nejsou zkušenými herci souboru, ale mladí lidé, byť s jistou divadelní zkušeností. Neriskuješ?*

Je pravdou, že v poslední době se ustálila na našich jevištích praxe, kdy hlavní dvojici hrají spíše zkušení herci. Ale já se chtěl vrátit k samotnému základu. Shakespeareovi bylo jednatřicet let, když tuto tragédii psal. Blížil se ke stáří, neboť čtyřicetiletí lidé byli v jeho době považováni za starce. Julii je čtrnáct, Romeovi šestnáct. Ale o to je to všechno silnější! Proto jsem si vybral Toma s Estherkou. To jejich mládí se prostě nedá zahrát. Dříve hrála chůvu přední členka hereckého souboru, vážená herečka. Ale chůva

Zdeněk Junák, Karel Mišurec a Stanislav Slovák
v muzikálu *Poslední loď*,
režie: Stanislav Moša

sama v textu říká: „Je to přesně jedenáct let, co jsem tě odstavila od svého prsu.“ To přece nemůže hrát starší herečka. Shakespeare tyto časové a věkové údaje přesně uvádí a já bych mu v tom chtěl vyhovět. Proto jsme se s dramaturgem Honzou Šotkovským dohodli, že to chceme celé posunout o několik generací níž, než je obvyklé. Jediný, kdo má právo být „starý“ je Láry Kolář jako vévoda, který se nějak záhadně dožil šedesáti.

Čím tě tento kus okouznil a proč ono přiblížení se věku herečkových představitelů k věku postav? Ten příběh je prostě nádherný, velká tragická láska. Ale vše je hlavně o tom okolí. Šedesátiletý či padesátiletý muž má v sobě podstatně víc nadhledu než mladý muž. Už se mu nechce také

neustále bojovat. Nemá v sobě už tu obrovskou nenávist, jako mladý člověk, který je plný sil a vášní. Ta nenávist Monteků a Kapuletů je přesně o takových lidech. Starý člověk už prostě nechce plýtvat silami na tak obrovskou nenávist. Těch konsekvencí, proč se vrátit k věku hlavních představitelů, bylo tedy víc.

Moc děkuji za strávený čas a krásné povídání. A vám divákům přeji nádherné chvíle strávené na naší letní open-air scéně nejen s Romeem a Julií, ale i se spoustu dalších titulů, které jsme pro vás připravili. Pěkné léto!

*Text: Helena Brzobohatá,
foto: Tino Kratochvíl*

Alžběta ROLEČKOVÁ

NADŠENÍ DIVÁKŮ JE OBOHACUJÍCÍ

Hudba je její život. Hraje už odmalička, hraní je její práce i koníček. Seriál rozhovorů s hudebníky orchestru Městského divadla Brno pokračuje tentokrát s první hráčkou skupiny violoncell Alžbětou Rolečkovou.

Alžběto, co rozhodlo, že se staneš profesionálním muzikantem? A kdy to bylo?

Pocházím z hudební rodiny. Naši mě k lásce k hudbě vedli odmalička, ke zpívání, hraní. Můj tatínek je restaurátor varhan, zpívá ve sboru, hraje na kytaru a maminka je varhanice a klavíristka. Takže to byli rodiče, kteří mě přivedli k hudbě. V pěti letech jsem začala hrát na housle, v deseti pak na cello.

A proč padla volba právě na housle? Proč tě rodiče dali zrovna na ně?

Jim se od začátku jako nástroj líbilo právě violoncello. Ale když mi bylo pět, tak u nás tenkrát nebyly ty menší nástroje pro malé děti, teď už k dispozici jsou. Tak se rodiče rozhodli, že mě dají nejdřív na housle a pak někdy přejdu na cello. Jenže mě hraní na housle docela šlo a hlavně bavilo.

Takže rodiče měli od začátku záměr učit tě hrát na cello? Nechtěli, abys šla v jejich šlépějích a hrála na klávesové nástroje?

Ne, od začátku mě směřovali tam. A když mi bylo deset, řekli si, že už je na čase to violoncello. Tři roky jsem tedy hrála na oboje a pak jsem se musela rozhodnout, co z toho vybrat, protože oba nástroje se nedaly zvládat. A naštěstí jsem si vybrala violoncello. A protože jsem se tomu věnovala naplno, tak bylo jasné, že to chci studovat dál.

Takže studium na konzervatoři bylo jasnou volbou?

V podstatě ano. Protože já jsem se v dětství ničemu jinému příliš nevěnovala, nemalovala jsem, nedělala jsem sporty, ani jsem moc nestudovala. Nakonec jsem se rozhodla pro Brno a konzervatoř, i když jsem tady nikoho neznala. I pro rodiče to byl velký skok a šok. Bylo to těžké pro mě i pro ně – poslat malou holku z městečka České Třebové do velkého města Brna.

Absolvovala jsi šest let konzervatoře a pak pět let JAMU. Co bylo po škole?

Už na konzervatoři mě oslovili z Městského divadla Brno na výpomoc do orchestru na zájezd s operetou *Orfeus v podsvětí*. To bylo asi před jedenácti lety a letělo se tehdy do Bukurešti. Teh-

dy jsem vůbec nevěděla, co to obnáší hrát v divadle, nikoho jsem tam neznala. Byla to taková dobrá shoda náhod, že mě potom oslovili jako hosta do připravovaných *Bidníků*. Zřejmě jsem se osvědčila a potom jsem hrála téměř ve všech těch velkých muzikálech. Zaměstnaná jsem od roku 2011, to už je vlastně taky dlouho... Já jsem vlastně hrála v divadle během celého studia JAMU. Chtěla jsem se pořád zdokonalovat na škole, hrát v divadle, a ještě si k tomu hrát svoje. Bylo to dost náročné období.

Jste tedy u toho. Co je to „tvoje“? Sama říkáš, že máš ráda pestrost, kde tě můžeme slyšet a vidět kromě divadla?

Je toho víc. Vždycky, když mám možnost, moc ráda si zahrnu nějakou vážnou hudbu se symfonickým orchestrem. Symfonická hudba je nádherná, pestrá, těžká.

Máš ráda nějaké období ve vážné hudbě?

Nemám moc ráda moderní vážnou hudbu. My jsme do soudobých autorů byli trochu tlačeni na škole... Asi mám nejrádší romantismus – Dvořák a tak.

Jistě, tam je největší repertoár pro violoncellisty.

Ano, přesně tak. A pak třeba filmová hudba, když se hraje ve velkém symfonickém obsazení. Ale snažím se také pokračovat v sólovém hraní, je to taková osobní výzva, nezlenivět, nezakrňt. Je to náročné fyzicky i psychicky. Zajímavým projektem pro mě bylo, když jsem hrála sólově se swingovým bigbandem.

A co jste hráli?

Především swingové písničky, ale také muzikálové a filmové melodie. Bylo to zajímavé. Tam moc záleží na práci zvukaře, aby to cello nepřebil zvuk žesťů. Taky mám ráda komorní hru. U toho se člověk může víc prosadit než v orchestru. Jsem členkou violoncellového kvarteta Solitutticelli. Koncertujeme docela pravidelně a hrajeme různý repertoár od Bacha přes ragtime, filmovou hudbu až po skladby od Apocalypcity. A co moje velká srdcovka, vlastně takový koníček, je hraní v kapelách. Občas mám možnost si v nějakých zahrát. Jsem například stálým hostem kapely Gazdina roba. S nimi mě to hodně baví, teď nás čekají nějaké koncerty na festivalech a tak. Ale nedávno vznikl nový projekt duo CAT a Bětka. Autorská tvorba Jany Jun Šrámkové, je to takové melancholické, pomalejší, ale používáme různé zvukové efekty...

Se Zdenkem Mertou u klavíru

Různé samplý?

Ano elektronické samplý, mikrofony, snímače, efektové krabičky... Je to zase něco úplně jiného. V rámci tohoto projektu dokonce i zpívám. A to je pro mě nové a docela náročné, hrát na cello a zpívat. Natočili jsme spolu taky několik klipů a pořad je něco v plánu. Ona je prostě velmi akční!

To ty jsi tak akční. Je toho teda opravdu požehnaně! Stiháš ve svém životě taky něco jiného než muziku?

Já na violoncello hraju v podstatě každý den. A je to moje práce i můj koníček! Když je volno, tak to hned využiju k nějakému výletu do přírody. Ale to je spíš proto, aby si člověk trochu vyčistil hlavu a měl pak zase hudební nápady a možnost to všechno vstřebávat. Takže na nějaké koníčky moc času nemám. Jsem hraní oddaná naplno. Ale není to jen práce, taky se tím bavím!

Je ti muzikál a hudební divadlo blízké?

Určitě ano! Mně baví ten styl, protože je takový odlehčený. Třeba opera je jistě krásná, ale je to opravdu těžké hraní, a to bych asi každý den nezvládla. Třeba můj nejoblíbenější muzikál, co jsem hrála, byl *DUCH*. Tam byl krásný cellový part, krásně znělé melodie. Nebo třeba *Jekyll a Hyde*. A co mě v divadle moc baví, tak jsou koncertní projekty typu *Viva „Lalala“ republika* apod., když orchestr hraje na jevišti. Skvělý kon-

cert byl třeba *Rocková mše* Dana Kyzlinka nebo projekty typu *Zdenek Merta u klavíru*. Tam jsme v malé kapelce, takže se tam člověk víc prosadí a je tam víc slyšet.

A taky vidět...

Ano, k tomu bych se taky ráda dostala. Pro nás interprety je tou největší odměnou za snahu, dřinu a nervy, zkrátka za ten výkon, který člověk podává, na konci, když stojíš na pódiu a vidíš v očích diváků to nadšení a díky. Je to moc obohacující a důkaz, že to má smysl. Prostě největší odměna. No a o to my jsme dole v orchestřišti ochuzeni.

Je pravda, že když se třeba v *Bitls* najednou zvedne horizont a za ním se objeví celý orchestr, je to nádherna.

Že jo? Je to taková přidaná hodnota. Pro diváka je to fajn, orchestr vidět.

Ale vždycky to nejde.

A to je škoda. Pro diváky i pro nás.

Máš nějaký plán na prázdniny?

Určitě moc nehrát a užívat si volna! Také je teď možná na čase vyměnit hudební cíle za jiné cíle, například rodinné... Všechno se děje, jak má být. Ve správný čas.

Děkují za rozhovor.

Text: Miroslav Ondra,
foto: Tino Kratochvíl

Ema MIKEŠKOVÁ

3 V 1

Jedním slovem

Jarní počasí – *april*
Nový muzikál – *Nine*
Moje první zkušenost s divadlem –
Jesus Christ Superstar
Láska mého života – *umění (a Jakub ☺)*
Oslava narozenin – *tajemství*
Spolupráce s Danem Kalouskem – *paráda*
Sport – *delfin*
Cestování do zahraničí – *zájezd*
Škola – *proběhla*
Alkohol – *uvolnění*
Domácí práce – *odpočinek*
Můj vztah k MdB – *radost*
Opera – *sen*
Můj idol – *Bernstein*

Dokončí větu

Když jsem byla malá, chtěla jsem *být herečkou*.
Můj den obvykle začíná *kávou*.
Když přijdu domů po zkoušce, tak *se svalím do postele*.
Nejčastěji odpočívám *v přírodě*.
Moje ideální dovolená vypadá tak, *že poznávám nová místa*.
Kdybych měla Arabelin prsten, přála bych si *být v Paříži, protože ji miluji a dlouho jsem tam nebyla*.
Zkoušení muzikálu *Nine* pro mě bylo *náročné, ale nádherné*.
Poslední knihou, kterou jsem přečetla, byl *Zaklínač*.
Když se chci „rozšoupnout“, nejčastěji utracím *za něco pěkného pro přítele nebo pro rodinu*.
Mým největším hudebním zážitkem byla *Lenin-gradská s brněnskou filharmonií*.

Bud', a nebo

V mé kabelce nikdy nesmí chybět *cigarety*.
Zatím nejsložitějším hudebním dílem pro mě bylo *Stravinskij – Petruška*.
Mým dětským idolem byl *Sting*.
Když jsem v novém kolektivu, tak *většinou plácám blbosti, protože jsem nervózní*. ☺
Když poslouchám hudbu, většinou si vyberu *Pata Methenyho*.
Poslední fotka, kterou jsem si vyfotila mobilem, byla *fotka s Vikinou z představení Nine*.
Při dirigování je nejdůležitější *soustředění*.
Zasmát se sama sobě *je super*.
Když je premiéra nového představení, tak *se moc těším, ale zároveň mám velkou trému*.
Mezi moje nejhorší zlovyky patří *kouření*.
Nejčastěji jsem naštvaná, když *se děje nějaká nespravedlnost*.
Naposledy jsem v divadle viděla *Spamalot*.

Horká čokoláda nebo pivo – *pivo*
Popová hudba nebo klasika – *klasika*
Kamarádi nebo kamarádky – *kamarádi*
Pes nebo kočka – *kočka (ale raději obojí)*
Horor nebo komedie – *komedie*
Řízek nebo dortík – *dortík*
Vana nebo postel – *postel*
Léto nebo zima – *léto*
Dovolená u moře nebo na chatě – *na chatě*
Muzikál nebo činohra – *muzikál (jako divák ale činohra)*
Diskotéka nebo myslivecký bál – *myslivecký bál*
Mozart nebo Smetana – *Mozart*
Vaření nebo restaurace – *vaření*
Střevíčky nebo kecky – *kecky*
Princ na bílém koni nebo Rambo – *princ na bílém koni*
Televize nebo kniha – *knih*

Text: Luboš Goby,
foto: Tino Kratochvíl

Stanislav Moša, Miroslav Svanovský a Petr Ulrych

Milý Mirku,
děkuju Ti za Tvou vždy nezištnou pomoc, za Tvé srdečné přátelství, za to, jak nádherně se díky Tvému talentu a umění cítí mí kolegové a s nimi i všichni naši diváci ve Tvém Městském divadle Brno...

*Navždy Tvůj
Standa Moša*

Zpráva o úmrtí Mirka Svanovského na mě zapůsobila jak zlý blesk z nebe. Nemohl jsem tomu uvěřit a stále to nemůžu vstřebat. I když byl Mirek prakticky o generaci starší, přesto jsme si výborně rozuměli po profesní stránce a taky po té lidské. Byl to férový chlap se smyslem pro humor. Odchod takového člověka je vždy nenahraditelnou ztrátou pro všechny, kteří ho znali. Je paradoxní, že moje nejmilejší profesní realizace – budova Hudební scény MdB – mi někdy přináší kromě radosti nad jejím perfektním chodem a plnohodnotným žitím i smutné chvíle. Bylo tomu tak v roce 2013, kdy se nešťastnou náhodou zabil můj skvělý kamarád a kolega a spoluautor „Hudebky“ – Roman Mach. Nyní ztrácím dalšího skvělého kolegu a dovolím si i přes věkový rozdíl říct, že i kamarád – Mirka Svanovského. Ten nám velmi pomohl jako spoluautor interiérů nové scény MdB. A to jak svými nápady a zkušenostmi, ale především radou a podporou, kdy byl hybnou silou pomáhající realizaci

našich prvotních nápadů, které byly zpočátku až pohádkové. Díky jeho podílu se podařilo vytvořit prostředí jak divákům, tak i hercům, které si myslím zatím nezestárlo a bude žít stále dál... Je škoda, že se z toho nemohu radovat s oběma kolegy – kamarády. Věřím, že se nahore potkají a přijíjí si na zdraví dobrým vínem, které oba velmi milovali.

Jozef Kubín

Vzpomínka na arch. Mirka Svanovského

S Mirkem Svanovským jsem se poprvé setkal při přípravách výstavby nové divadelní budovy (Hudební scény) na Lidické ulici v Brně. V době renesance divadelní činnosti Městského divadla Brno – Divadla bratří Mrštíků, na přelomu 20. a 21. století, bylo zřejmé, že stávající prostory této scény jsou pro potřeby Brna nedostatečné. Společně s ředitelem divadla Stanislavem Mošou a arch. Mirkem Melenou jsme začali uvažovat o skoro nemožné věci – výstavbě nové divadelní budovy, která by odpovídala potřebám města a splňovala náročné podmínky moderního divadla. Pochopitelně prvořadou podmínkou bylo vypracování studie, která by definovala jak možnosti, tak potřeby této budovy. Studii divadla zpracovávali architekti Jozef Kubín a Roman Mach ve spolupráci s arch. Miroslavem Svanovským a scénografem divadla Ing. arch. Emilem Konečným.

Podařilo se skoro nemožné – že studie včetně koncepce pro nové divadlo byla přijata a schválena k realizaci. Ve spolupráci s městem Brnem a Ministerstvem kultury České republiky byly 17. listopadu 2001 položeny základní kameny. Vlastní práce probíhaly pod neustálým dohledem architektů a i během stavby docházelo k celé řadě změn a upřesnění, které bylo nutno technicky zpracovat a přivést k realizaci. Tehdy jsem se s architektky setkával téměř denně. A nešlo jen o vlastní stavební práce. Velmi důležitou složkou bylo i řešení interiérů, zejména tam, kde se v budoucnu měli pohybovat diváci. Zde se střetávaly názory na vzhled interiérů, od naturálního pojetí s přiznáním všech technických řešení, až po idealistické zpracování vytvářející téměř pseudo-barokní prostředí.

Právě zde se projevil jeden ze základních rysů Mirka Svanovského, který trpělivě řešil jednotlivé prostory interiérů a umně skloubil detail s prostorem. Lze bez nadsázky říci, že právě díky jeho práci vytvářejí vnitřní prostory příjemně moderní harmonické prostředí, které je funkčně i esteticky vyvážené. Vždyť i díky podílu jeho práce získala stavba po dokončení v roce 2004 1. místo v soutěži o nejlepší stavbu Jihomoravského kraje, dále titul Stavba roku 2004 a Čestné uznání v soutěži TOP INVEST.

Ale to nebylo naše jediné setkání. Potkávali jsme se často i při dalších pracích – řešení interiérů kanceláří vedení divadla, interiérů restaurace Boulevard, vybavení zákulisí divadla – zejména hereckých šaten, ale také při jeho konzultacích ohledně scénické tvorby. Mirek se prostě stal součástí umělecké tvorby a práce našeho divadla. Přesto, že byl vážně nemocen, tak i nadále udržoval s divadlem kontakt a setkání s ním bylo vždy plné klidu a optimismu.

Lubomír Spáčil

LÉTO NA BISKUPSKÉM DVOŘE

Na tom Biskupském dvoře je ale krásně! Člověk by tam chodil za kulturou klidně celé léto. A vlastně – proč ne?

Jubilejní desátý ročník divadla na Biskupském dvoře Moravského zemského muzea přinesl spolupráci s dalšími kulturními institucemi a rozšíření programu, takže se můžete těšit na koncerty, divadla i tanec od 14. června až do 6. září! Léto na „Biskupáku“ zahájí inscenace **Městského divadla Brno: Romeo a Julie, Tři mušketýři, My Fair Lady (ze Zelnáku), Noc na Karlštejně, Mendel aneb Vzpouza hrášků** a **Lakomec**. Pomyslnou štafetu předá MdB 22. července **Divadlu Bolka Polívky**, které uvede od 22. 7. do 3. 8. představení *Podivné odpoledne Dr. Zvonka Burkeho*, premiéru letošní sezóny *Horská dráha* s Jitkou Ježkovou a Milanem Křázkem, *Šest tanečních hodin* v šesti týdnech s Chantal Poullain a Martinem Krausem, inscenaci Divadla Studio DVA *Sex pro pokročilé* s Karlem Rodenem a Janou Krausovou nebo divácký hit *The Naked Truth – Odhalená pravda*. Divadelní program doplní koncert Ondřeje Havelky s jeho Melody Makers či vystoupení Hany a Petra Ulrychových se skupinou Javory. Tři večery budou patřit **28. Mezinárodnímu kytarovému festivalu**, na kterém se sejdou špičkoví virtuozové i mladé nadějné talenty. A **Maraton hudby**

Brno a F Scéna roztančí nádvoří Biskupského dvora folklorními tanci ve dnech 10. – 25. 8. To **Divadlo na Vinohradech** předvede jiný tanec! 26. – 28. 8. vstoupí na nádvoří rozhádaný manželský pár v podání Dagmar Havlové Veškrnové a Tomáše Töpfera. Ve hře nebude nic menšího než královská koruna! Historická komedie *Lev v zimě* nabízí brilantní dialogy a pohotové konverzační obraty. Závěr léta pak protančíme spolu s baletem **Národního divadla Brno**, který pro vás namíchal osvěžující koktejl z fragmentů klasického i současného repertoáru – například pas de deux z baletů *Labuť, jezero, Giselle, Spící krásvička* či *Bajadéra*. Posledním bonbonkem z naší kulturní bonboniéry je koncert punkové legendy **Plastic People of the Universe**, kterým *Léto na Biskupském dvoře* vyvrcholí a zároveň odstartuje připomínky 30 let od Sametové revoluce, které chystá Moravské zemské muzeum.

Prodej vstupenek si zajišťují na svá představení jednotlivé instituce samy, k dostání jsou tedy v Divadle Bolka Polívky či Národním divadle Brno. Lístky na koncert **Plastic People of the Universe** jsou k dostání v Moravském zemském muzeu. Na představení MdB a Divadla na Vinohradech, kytarový festival a folklór F Scény kupujte vstupenky v pokladnách Městského divadla Brno či na www.mdb.cz.

Romeo a Julie

14. – 19. 6. a 9. – 12. 7.

My Fair Lady

(ze Zelnáku)

26. – 29. 6.

Mendel

aneb Vzpouza hrášků

5. – 7. 7.

Tři mušketýři

21. – 24. 6.

Noc na Karlštejně

1. – 3. 7.

Lakomec

14. – 16. 7.

Šest různých příběhů, šest různých lásek, pod hvězdným nebem, v tom nejromantičtějším brněnském zákoutí. To je letní divadlo na Biskupském dvoře!

Julie: Za žádnou cenu nesmějí tě najít.

Romeo: Plášt' noci mě před nimi ukryje.

Jestli mě ale nechceš, ať mě najdou, ať radši jejich zášť mi zkrátí život, než abych živořil dál bez tvé lásky.

Profesor: Strhejte z ní všechny šaty a spalte je! Zatelefonojte pro nějaké nové. Než je přinesou, zabalte ji třeba do balicího papíru.

Liza: Pocem, já su slušná koc, a vím, po čem takový úchyli dó...

Profesor: Tady není nikdo zvědavý na vaši periferní stýdlivost, ženská. Musíte se naučit chovat jako dáma. Odved'te ji, a jestli bude zlobit, nařežte jí!

Liza: Na mó dušu, že já hodím stopadesátvosmičku...

Emma: Měla bych žárlit na včely z Ostrovačic?

Mendel: Ovocnáře. Včely jsou z Tišnova. A žárlit na ně nemusíte, měli špatnou zimu a ani jaro nevypadá...

Emma: Žárlila bych na to štěstí, že jim věnujete tolik pozornosti.

Paní Bonacieux: Spálil jste mě. To bolí.

D'Artagnan: Nač na všecko jsou rty.

Paní Bonacieux: Mají jen jednu roli. Odhánět jazykem dotěrné kadety!

D'Artagnan: Nač na všecko je muž.

Paní Bonacieux: Na věčné zálety.

D'Artagnan: Nejsem záletník. A jestli se vám dvořím...

Paní Bonacieux: To jen tak ze zvyku!

D'Artagnan: Poněvadž hořím, hořím...

Paní Bonacieux: Jak slunce? Jako louč? Anebo jako stoh?

Pešek: Ale tady tě každý pozná, Alenko. Já sám jsem tě poznal na první pohled.

Alena: To nebyl pohled, Pešku!

Pešek: Já vím. Ale i srdce promluvalo.

Alena: Pešku! Ty mě přece jen trochu miluješ...

Pešek: No, miluju. Ale císař tady může být každou chvíli, víš?

Alena: Srdce dostalo strach, co?

Harpagon: Řekni, kam jsi ji dal?

Valér: Kam bych ji dával? Je pořád ve vašem domě.

Harpagon: Neopustila dům?

Valér: Ne, pane.

Harpagon: A fekní, nedotkl ses jí?

Valér: Já, dotknout se jí? Má láska k ní je čistá a bez postranních úmyslů.

Harpagon: On se zamiloval do mé truhličky!

David Shire, Richard Maltby Jr., John Weidman: BIG

Joshi Baskinovi je dvanáct. Kdykoli potká Cynthii, zastaví se mu dech a nezmůže se na slovo. Je to pro něj nová zkušenost, neví, co si s takovými pocity počít. Dětství končí, začíná puberta. Chtěl by Cynthii oslovit, zvláště když se dozví, že ani on není dívce lhostejný. Když se však v její společnosti chová nemožně, vysloví u tajemného automatu v zábavním parku přání „být velký“. A druhého dne se probudí v těle třicetiletého muže. A tak začíná bláznivý kolotoč situací, v nichž se vyspělý muž s duší dítěte pokouší přežít ve složitém světě dospělých. Vystrašená matka jej samozřejmě nepozná a vyhodí ho z domu. Naštěstí mu však zůstane dětský kamarád Billy, který mu na cestě za návratem do původního těla všemožně pomáhá.

Muzikálová adaptace slavného filmu v hlavní roli s Tomem Hanksem měla premiéru na Broadwayi v roce 1996, byla nominována hned na pět Cen Tony a zaznamenala téměř dvě stě repríz. Hravá hudební komedie s prvky fantasy s energickou, současnou hudbou a místy až bláznivým dějem nabízí dechberoucí zábavu pro celou rodinu.

Režie: Petr Gazdík

Hrají: Jan Brožek nebo Jonáš Florián, Adam Gazdík nebo Josef Gazdík, Zdeněk Junák nebo Jan Mazák, Tereza Martínková nebo Viktória Matušová a další.

Sting, John Logan, Brian Yorkey: POSLEDNÍ LOĎ

Autorem hudby a písňových textů tohoto výrazného počínu na poli hudebního divadla je Gordon Matthew Thomas Sumner, kterého zná celý svět pod uměleckým jménem Sting. Anglický hudebník a příležitostný herec, v sedmdesátých a osmdesátých letech hlavní zpěvák rockové skupiny The Police, se na sólovou dráhu vydal v roce 1985 a od té doby se výrazně zapsal do dějin hudby, v níž se pohybuje napříč všemi žánry.

V roce 2013 napsal svůj první, velmi osobní muzikál inspirovaný vlastními zážitky z dětství v anglickém námořním městě Wallsend, které je proslavené svými loděnicemi. Zdejší život se vždy točil kolem loděnice, v níž těžce pracující muži stavěli s ohromnou hrdostí velkolepé lodě. Muzikál *Poslední loď* ukazuje kolektivní sílu zdejší komunity, která čelí zániku lodního průmyslu, jenž zde měl velmi dlouhou a výraznou historii a formoval zdejší společnost. Zároveň vypráví romantický příběh Gideona Fletchera, který sní o jiné budoucnosti a touží cestovat po světě, a tak opustí svůj dosavadní život i lásku. Když se ale po

sedmnácti letech vrátí, najde loděnice v hluboké krizi a svou životní lásku po boku někoho jiného a uvědomuje si, že přišel o víc, než si kdy dovedl představit. Muzikál obsahuje přes dvacet hudebních čísel, zahrnuje povětšinou původní Stingovy písně, ale i dříve napsané skladby jako *Island of Souls* a *All This Time* z jeho alba *The Soul Cages* z roku 1991.

Muzikál *Poslední loď* získal v roce 2015 dvě nominace na Cenu Tony a my jej uvádíme v české premiéře.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Kristian Pekar nebo Dušan Vítězek, Lucie Bergerová nebo Radka Coufalová, Zdeněk Junák nebo Ladislav Kolář, Zdena Herfortová nebo Jana Musilová, Dagmar Křížová nebo Viktória Matušová, Igor Ondříček nebo Stanislav Slovák, Lukáš Janota nebo Aleš Slanina a další.

Tom Kitt, Brian Yorkey, Bridget Carpenter: DĚSNEJ PÁTEK

Jmenuje se Ellie, má šestnáct let, ve škole se jí líbí kluk Adam, ale netroufá si ho oslovit a má pocit, že jí celý svět, zejména její matka, nerozumí. Katherine bude čtyřicet, zítra se podruhé vdává, touží po tom, aby vše bylo perfektní, a moc by si přála, aby ji její dcera Ellie pochopila a nepovažovala ji za nepřítele. Matka s dcerou. Ty dvě se prostě nedokáží domluvit, pochopit se, porozumět si navzájem, a tak se stane něco podivného, bláznivého, šíleného... Po jedné další hádce, kdy si obě přejí, aby ta druhá dokázala na svět pohlédnout jejíma očima, si vymění svá těla. Duše matky vstoupí do těla dcery a naopak. A tak začíná kolotoč bláznivých, nejen komických situací, v nichž naše hrdinky musí strávit den v cizím těle. Matka se tak pokouší vypořádat s divočinou střední školy, zatímco dcera zjišťuje, co všechno má jako dospělá, navíc den před svatbou, za povinností.

Pokud se vám zdá zápletka povědomá, není divu. Pravděpodobně jste viděli film Marka Waterse z roku 2003, v němž hlavní role hrály Lindsay Lohanová a Jamie Lee Curtisová. Snímek u nás uváděný s názvem *Mezi námi děvčaty* patří mezi oblíbené tituly komediálního žánru. Komedii s lehce pohádkovou až magickou zápletkou, která ale zároveň nabízí satirický vzhled do života jedné ne zcela běžné rodiny, jsme uvedli na Hudební scéně ve světové premiéře, Viktória Matušová se díky svému fantastickému výkonu dostala do širších nominací na Cenu Thálie! Nenechte si ujít poslední představení, derniéra *Děsného pátku* je naplánována na 29. září 2019!

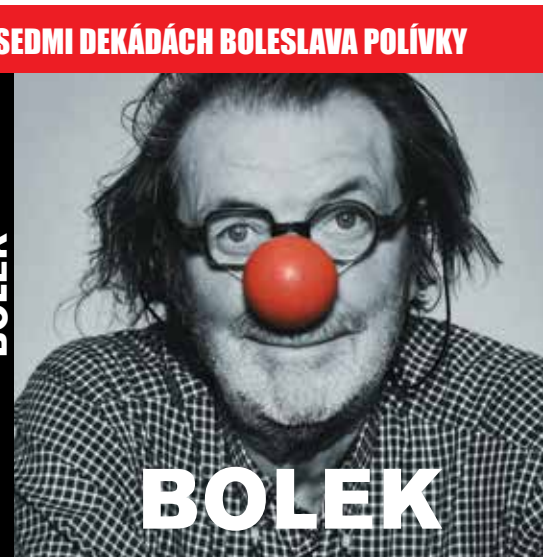
Režie: Petr Gazdík

Hrají: Alena Antalová nebo Ivana Vaňková, Kateřina Marie Fialová nebo Viktória Matušová, Jan Brožek nebo Jonáš Florián, Adam Gazdík nebo Josef Gazdík, Petr Gazdík nebo Lukáš Vlček a další.

PRŮVODCE PO SEDMI DEKÁDÁCH BOLESLAVA POLÍVKY

BOLEK

BOLEK

Sedmdesátiny oslaví letos v červenci Bolek Polívka – jak jinak – na jevišti. A je nám ctí, že ve slavnostní se změni právě naše inscenace *Lakomce* 16. července na Letní scéně Biskupského dvora. U příležitosti Polívkova životního jubilea také vznikne výpravná publikace, nazvaná jednoduše a výstižně *Bolek*, plná několika stovek unikátních fotografií, mapujících všechny dekady života tohoto všestranného umělce, která bude poprvé představena právě tento večer. O jeho herectví divadelním, filmovém a televizním vyšlo sice již několik knih, tato se však pokouší představit „Bolka“ spíše prostřednictvím jeho vlastních vzpomínek na dětství, blízké přátele, rodinu a lidi, které v běhu svého mimořádně čínorodého života potkal. Na ty, které má rád a kteří ho něčím obohatili. Průvodce životem skvělého a světybytného herce, režiséra i dramatika mapuje jeho osud od dětství přes období studia až do současnosti. Vzpomínky jsou doplněny o postřehy Polívkových kolegů a blízkých přátel. Záštitu nad vydáním publikace převzala primátorka statutárního města Brna Markéta Vaňková. Publikace byla vydána za podpory statutárního města Brna.

Diváci slavnostního představení *Lakomce* 16. července 2019 mohou tuto výjimečnou publikaci získat oproti vstupence na pokladně MdB na Lidické za mimořádně výhodnou cenu 450 korun.

JEDEN DEN S KOREPETITORKAMI

*Monika Jakubičková,
Zuzana Kadlčíková
a Jaroslava Michalíková*

Korepetitor je podle Wikipedie hudebník, doprovázející jiné hudebníky na klavír.

Být korepetitorem (v našem divadle spíše korepetitorkou, mám ještě dvě kolegyně – Moniku Jakubičkovou a Zuzanu Kadlčíkovou) je krásná práce, neboť se podílíme na nastudování každého muzikálu (ale i činoherní inscenace se zpěvy) od „plenek“ (první zkoušky), až po jeho „dospívání“, což jsou hlavní a generální zkoušky, kdy místo korepetitora nastoupí celý orchestr.

Na zahajovací zkoušce dostanou všichni účinkující textovou knihu a klavírní výtah. Poté následují sólové a sborové korepetice. Korepetitor se podílí zejména na sólových korepeticích, kdy zpěváci nastudovávají své party. Úlohou korepetitora je pomoci jim důkladně se naučit všechny jejich písně. Na korepeticích řešíme ve spolupráci s dirigenty intonaci, rytmus i výslovnost tak, aby byli všichni co nejlépe připraveni. Všechna hudební čísla se pak zazpívávají na ansámblové zkoušce, kde se spojí sólisté se sborem. I zde korepetitor doprovází svou hrou na klavír tak, aby měli účinkující přehled o celém hudebním průběhu inscenace a byli připraveni na aranžovací zkoušky. Aranžovací zkoušky, to je úžasný svět poznávání inscenace očima pana režiséra (či režisérky), kdy

se herci snaží co nejlépe naplnit režisérovu vize. Je vzrušující sledovat, jak se inscenace rozvíjí, jakými schopnostmi vládou všichni přítomní umělci, jak se dokážou proměňovat do rolí, které mají ztvárnit, jak celá inscenace roste a vyvíjí se. Zkoušíme na zkušebně, v náznacích scény a bez kostýmů a světel. Korepetitor hraje místo orchestru všechna hudební čísla, nejen ta pěvecká, ale i hudební podkresy a předěly tak, jak pak budou znít při provedení hry.

Když se blíží premiéra, přesouvají se zkoušky na jeviště, kde se odehrávají již v reálných kulisách. I tam je ještě korepetitor potřeba, než jeho roli převezme orchestr.

A to už přichází fáze „dospělosti“ nastudovávání hry, kdy herci dostanou kostýmy, mikrofony, scéna se nasvítí a orchestr svým barevným zvukem umocní celý výsledek.

V generálovém týdnu již nás korepetitorů není potřeba. Vždy se těšíme na premiéru, kdy se inscenace představí divákům a my se zaujetím sledujeme, jak inscenace „vyrostla“ a jaký krásný zážitek přináší nám i našim divákům.

*Text: Jaroslava Michalíková,
foto: Tino Kratochvíl*

Esther MERTOVÁ

a Tomáš DALECKÝ

ODVAHA PRO SVOU LÁSKU UDĚLAT COKOLI

Nejslavnější milostný příběh všech dob a jeho návrat do Městského divadla Brno po dvaceti letech. Tentokrát však Shakespeareova tragédie *Romeo a Julie* ožije pod širým nebem na Biskupském dvoře. Svoji velkou premiéru v hlavních rolích si zde odbydou mladí herci Esther Mertová a Tomáš Dalecký.

Esther, pocházíte z umělecké rodiny (rodiče Zora Jandová a Zdeněk Merta – pozn. aut.). Šlo se vůbec vydat jinou cestou?

Esther: Jistě, že šlo. (úsměv) Rodiče mi nikdy nenutili jejich profesi, spíš mi jen ukázali určitý směr, kterým bych se třeba někdy mohla vydat. Hlavně, abych prý něco dělala pořádně.

Z jakého prostředí pocházíte vy, Tomáši? Měli jste také v rodině umělecké předky?

Tomáš: V naší rodině není snad nikdo, kdo by měl něco společného s uměním. Ale rodiče mě už jako malého přihlásili do Základní umělecké školy, kde jsem začal „umění“ sám trochu prozkoumávat a objevovat.

A bavilo vás to?

T: Do ZUŠky jsem chodil několik let na housle. Ze začátku mě to bavilo moc, jenže moje první paní učitelka odešla na mateřskou a druhá do důchodu. No a každý učitel měl jinou představu o výuce, což nakonec způsobilo, že jsem na housle chodit přestal. Popravdě jsem na konci housle začal až nesnášet. Teď už bych na ně asi nic nezahrál.

Jaké školy jste studovala vy, Esther?

E: Během základní školy jsem přestoupila na osmileté gymnázium v Dobříšci, kam chodila i moje o deset let starší sestra Viki. Přestože jsem tam měla skvělé spolužáky a kamarády, rozhodla jsem se jít více uměleckou cestou, a tak jsem v pololetí sexty udělala přijímačky na Konzervatoř Jaroslava Ježka v Praze, obor muzikál. Na gymplu mě samozřejmě nejvíc bavila hudebka a tělocvik, na druhou stranu také chemie, ale jen v případě, když jsem chápala probíranou látku. Zpětně uznávám, že jsem se toho na gymplu hodně naučila. Na konzervatoři mě baví hlavně předmět intonace a sluchová analýza, angličtina a v podstatě všechny umělecké skupinové předměty.

Jaké role už máte herecky za sebou?

E: Jako úplně malinká jsem si v Městském divadle Brno zahrála dítě ve *Snech svatojánských*

Esther s tatínkem Zdenkem Mertou

nocí a s nimi jsme cestovali i do Německa. Dále jsem v Brně hrála v muzikálu *Nahá múza*, překvapivě opět roli dítěte, ale tam jsem si už i zapívala. V Praze v Paláci Akropolis jsem si stihla zahrát malou Édith ve hře *Smrt v růžovém*, která divákovi přibližovala poslední dny slavné Édith Piaf. Během dalších let jsem vystupovala spíše pěvecky než herecky, a to nejčastěji s mými rodiči.

Tomáši, vy máte za sebou účinkování už v pěti inscenacích Městského divadla Brno (Donaha!, Ostrov pokladů, Bitls, Zamilovaný Shakespeare a Klapzubova jedenáctka) a také roli v Janáčkově opeře Osud v Národním divadle Brno. Jak jste se k těmto rolím dostal?

T: Jako malý jsem chodil do pěveckého sboru Kantilénka, kde působil i dirigent Jakub Klecker, který zároveň působil v brněnském Národním divadle. Když se tam dělal *Sen noci svatojánské*, několik kluků ze sboru – včetně mě – obsadil do rolí elfů. No a jednoho dne, když původní „Puck“ onemocněl, přišel jako záskok Stano Slovák, který zrovna, čirou náhodou, hledal nějakého mladého, drzého kluka do inscenace *Donaha!*. A já

Tomáš Dalecký s Petrem Štěpánem v muzikálu Ostrov pokladů, režie: Stanislav Slovák

udělal neoficiální konkurz tím, že jsem za ním při představení přišel, ukázal na jeho břicho a posměšně se zeptal, jestli „tam chce jít s tímhle“. Takže bych moje herecké účinkování shrnul slovy: náhoda, štěstí, nebo osud.

Jak vás mezi sebe přijali herci?

T: Velmi dobře. Všichni se ke mně od začátku chovali jako ke kamarádovi, což mi trochu pomohlo se při hraní uvolnit. Celkově mi všichni ti lidé okolo a obecně prostředí divadla přirostlo k srdci. A vůbec nejvíc mi asi na začátku radili a pomáhali Stano Slovák a Petr Štěpán.

To Esther se s herci Městského divadla Brno potkávala pravidelně už odmala...

E: Dá se říct, že Brno – přesněji Městské divadlo Brno – je pro mě druhým domovem. Jako malinká jsem tu bývala dost často, a proto to tu mám tak ráda. Poslední dobou sem ale už tolik nejzdím, protože bohužel není čas. Takže dřív jsem sice znala poměrně dost herců ze souboru, ale během let přišlo hodně nových tváří, které ještě úplně neznám. S některými herci jsem si osobně mohla zahrát, s některými jsem si zase mohla zaspívat. Ráda se na ně jezdím podívat, většinou

na premiéry. Jsou to často přátelé mých rodičů. Doufám, že i já budu oblíbená v kolektivu...

Teď vás oba čeká velký herecký úkol v nej-slavnější tragédii všech dob. Jaký máte vztah k Shakespeareovi?

E: Myslím si, že k Shakespeareovi si každý najde cestu nějak jinak a v jiném věku. Já jsem mu přišla na chuť skoro až ke konci studia na gymnáziu. Moje máma jako třidvacetiletá hrála Ofélii v *Hamletovi* v Národním divadle, viděla jsem ji hrát v televizním záznamu tohoto představení. Tak jsem na *Hamleta* udělala prezentaci a tím jsem si Shakespeara celkem oblíbila. Na konzervatoři jsme se Shakespeareem zabývali ještě trochu víc, a vůbec mi to nevadilo.

T: Se Shakespeareem jsem se poprvé blíže seznámil právě při osudovém *Snu noci svatojánské* a později tak trochu při *Zamilovaném Shakespeareovi*. Jakožto člověk, který se pohybuje v divadle, ho samozřejmě respektuji jako největšího světového dramatika.

Jaké hlavní téma vidíte konkrétně ve hře Romeo a Julie?

T: Vnímám to jako tragický příběh zakázané lás-

dalším „level“ jsem vlastně ani pořádně nepřemýšlel. Možná snad, aby se podařila premiéra filmu *Uzly a pomeranče*, ve kterém účinkuji. Tímto díky Robertu Jichovi, který mi o castingu řekl. *(smích)*

Romeo a Julie se bude hrát na Biskupském dvoře. Jak se těšíte na hraní venku?

E: Těším se moc, *Romeo a Julie* se tam hodí. Ze *Snů svatojánských nocí*, které jsme hráli i pod širým nebem, si toho moc nepamatuji. Tak si hlavně přeji, aby mi nebyla zima a aby bylo hezky. Jinak ostatní úskalí zjistím až po prostorovkách.

T: Na jednu stranu se těším, protože je to nádherné prostředí a večerní atmosféra v létě tomu určitě přidá. Na druhou stranu ještě nevím, jaký budu mít kostým, ale předpokládám, že se pořádně zapotím.

Míváte trému?

E: Jak kdy a jak v čem. Když zpívám před velkým publikem, žádnou trému nemám, naopak ze mě všechna spadne. Zato když mám zpívat před profesory na závěrečných zkouškách na konzervatoři, nedokážu pořádně vyslovit ani svoje jméno. Pokud jde o hodiny herectví, tam jsem nervózní pořád, takže si asi dovedete představit, jaké dny teď prožívám.

T: Mívám trému, většinou na premiéře a taky, když něco hraji po dlouhé době. Ale celkově mám asi větší trému teď, když dávám rozhovor nebo zpívám na koncertě.

Co vás baví, když máte volno?

E: Mým koníčkem je například tanec, několik let jsem chodila na street dance a na konzervatoři máme dvanáct hodin tance týdně. Hrála jsem na flétnu a na klavír, teď už si spíš ale zpívám jen s kytarou, a to především během mého prokrastinování. Když je čas, zahrají si ráda i tenis nebo golf.

T: Hraji trochu na kytaru, trochu na basovou kytaru, rád zpívám. S kamarády máme kapelu Panracek, se kterou jsme zatím ještě nikde veřejně nevystoupili. Ale do budoucna už máme naplánovaný jeden koncert. *(smích)* Jinak rád poslouchám hudbu, trávím čas s přáteli a pak takové ty typické věci jako dlouhé procházky po pláži při západu slunce a tak...

*Text: Lenka Kolegarová,
foto: Tino Kratochvíl*

ky mezi dvěma mladými lidmi a nenávistí mezi jejich rodinami. Nedávno jsem se díval na moderní verzi *Romea a Julie* z roku 1996 a uvědomil jsem si, že Shakespearovy příběhy jsou aktuální i v dnešní době. Ani dnes si totiž mnoho lidí nemůže svobodně vybrat partnera kvůli nepochopení jejich okolí. Ať už se jedná o LGBT+ komunitu, náboženské nebo etnické rozdíly.

E: Já osobně vidím jako hlavní téma zakázanou lásku a nepřátelství mezi rody, které zastaví teprve až smrt mladých zamilovaných a jejich blízkých z obou rodů. Oslovuje mě především odvaha *Romea a Julie*, kteří pro svou lásku udělají v podstatě cokoli.

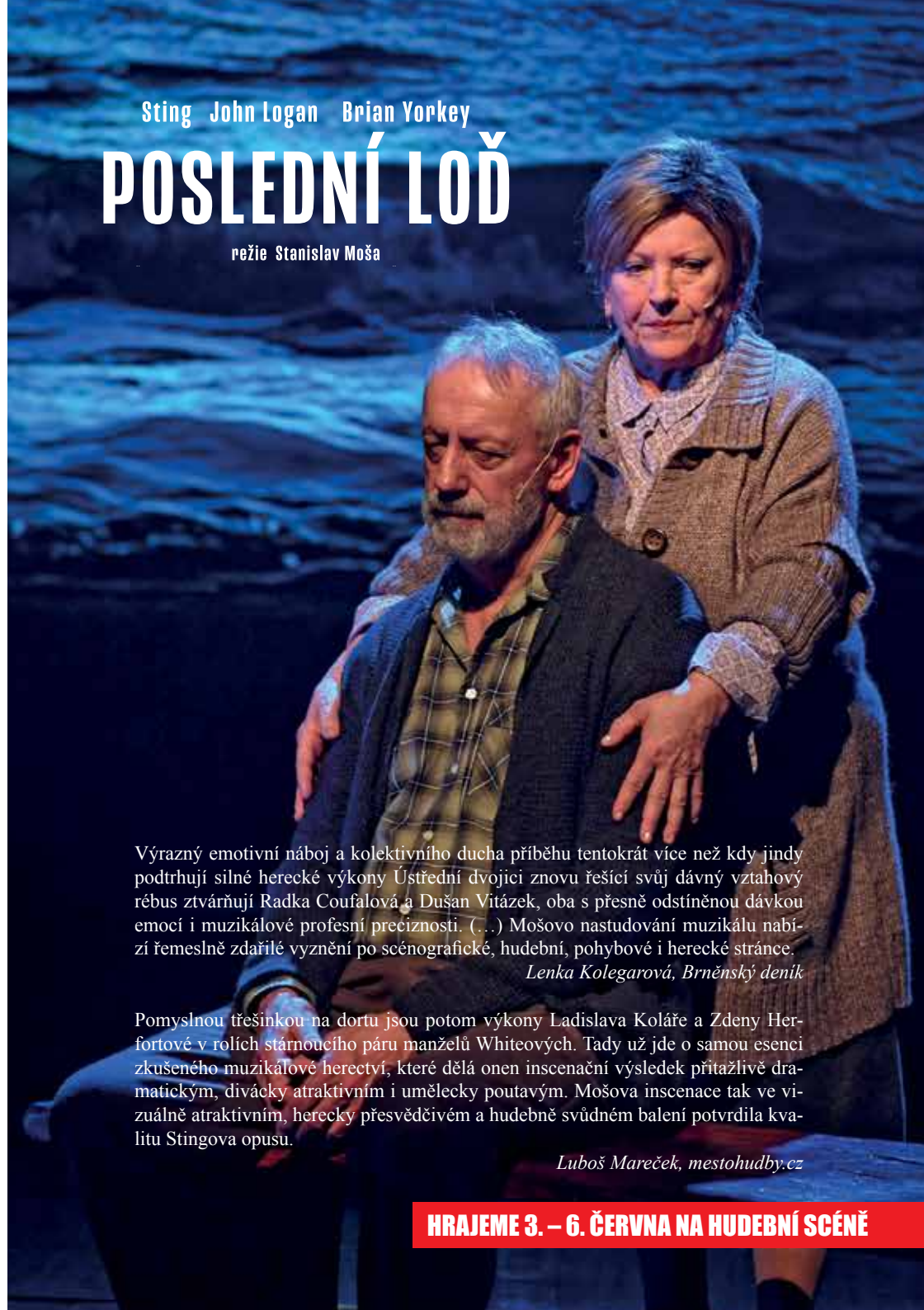
O postavách *Romea a Julie* sní většina herců a hereček. Co vaše další herecké sny?

E: Herecké sny moc nemám. Pak mě totiž všechny nabídky víc mile překvapí a jsem také za ně vděčnější. Ale kdybych měla říct alespoň nějaký sen, tak si odmala přeji hrát v nějakém muzikálu s velkým množstvím tance. A kdyby to ještě k tomu bylo v Městském divadle Brno, byla bych úplně nejspokojenější. *(smích)*

T: Pro mě je teď největší sen, aby se *Romeo* povedl. Aby to všechno dobře dopadlo. A nad

Sting John Logan Brian Yorkey POSLEDNÍ LOĎ

režie Stanislav Moša

Výrazný emotivní náboj a kolektivního ducha příběhu tentokrát více než kdy jindy podtrhují silné herecké výkony Ústřední dvojici znovu řešící svůj dávný vztahový rébus ztvární Radka Coufalová a Dušan Vitázek, oba s přesně odstíněnou dávkou emocí i muzikálové profesní preciznosti. (...) Mošovo nastudování muzikálu nabízí řemeslně zdařilé vyznění po scénografické, hudební, pohybové i herecké stránce.

Lenka Kolegarová, Brněnský deník

Pomyslnou třesínkou na dortu jsou potom výkony Ladislava Koláře a Zdeny Herfortové v rolích stárnoucího páru manželů Whiteových. Tady už jde o samou esenci zkušeného muzikálově herectví, které dělá onen inscenační výsledek přitažlivě dramatickým, divácky atraktivním i umělecky poutavým. Mošova inscenace tak ve vizuálně atraktivním, herecky přesvědčivém a hudebně svůdném balení potvrdila kvalitu Stingova opusu.

Luboš Mareček, mestohudby.cz

HRAJEME 3. – 6. ČERVNA NA HUDEBNÍ SCÉNĚ

Stanislav Moša při zahájení 1. ročníku letních her na Biskupském dvoře / 23. června 2010

Sny svatojánských nocí na Biskupském dvoře: Johana Gazdíková (Titánie), Ivana Odehnalová (Hermie) a Radka Coufalová (Helena) / 2010

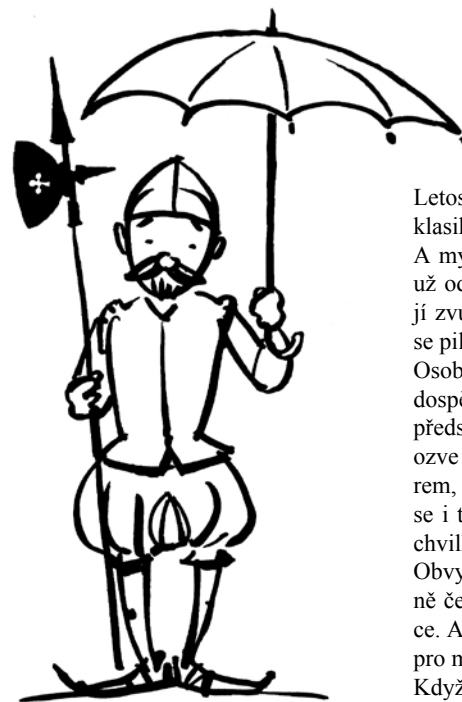
Igor Ondříček v titulní roli a Alena Antalová jako Roxana v inscenaci Rostandova Cyrana z Bergeracu / Biskupský dvůr, 2010

BISKUPSKÝ DVŮR

Přesně v polovině června bude premiérou Shakespeareovy tragédie *Romeo a Julie* otevřen již 10. ročník letních her pořádaných Městským divadlem Brno za organizační spolupráce s Moravským zemským muzeem a agenturou SNIP & CO v nádherném prostředí Biskupského dvora. Doposud zde pod širým nebem odehrálo MdB sto čtyřicet devět představení šestnácti inscenací; sedm inscenací bylo uvedeno v premiéře, ve čtyřech případech se jednalo o uvedení nových titulů napsaných domácím autorským triem Slovák, Šotkovský, Štěpán přímo pro Biskupský dvůr – *Baron Trenck*, *Cyril a Metoděj*, *Mendel aneb Vzpoura hrášků* a *Brněnské kolo*. Tradici letních her na Biskupském dvoře zahájily roku 2010 dvě dřívější, navýsost památné inscenace Stanislava Moši (ovšem v mnoha rolích s novým obsazením): jeho a Mertův muzikál *Sny svatojánských nocí* a Rostandův *Cyrano z Bergeracu*.

Aleš Slanina jako Puk v inscenaci Mošova a Mertova muzikálu Sny svatojánských nocí / Biskupský dvůr, 2010

Častokrát slyším větu: „Ty pracuješ v divadle? Tak to máte super, ne? Dva měsíce prázdnin – závidím.“ A tato věta se samozřejmě opakuje tím častěji, čím víc se blíží léto. Tak ale pěkně popořádku. Léto je samozřejmě pro většinu z nás ve znamení volna, ale dva měsíce? Kdepak.

Když se například projdete našim divadlem v těchto dnech, nejčastěji skloňovaným slovem je „Biskupák“. Máš Biskupák? Co se hraje na Biskupáku? Ty nejsi na Biskupáku? Proč nejsi na Biskupáku? Já mám všechny Biskupáky. Kolik máš ty Biskupáků?

Biskupák, tedy Biskupský dvůr je naše letní scéna, náš druhý domov. Víím, že tu a tam někdo zaremca, ale já to tam mám rád. Je to tu totiž všechno jinak. Šatny herců najdete v muzeu mezi prasetem a jelenem, rekvizity se pokládají tam, kde je zrovna místo, pokud se chcete dostat z jedné strany na druhou, potkáte mimo jiné osobně pana Mendela, herečky mají obvykle přes krásné kostýmy hozené zimní bundy a tu a tam vás pokropí lehký letní deštěk nebo přivalové stoleté deště.

Letos tu budeme mít premiéru Shakespeareovy klasiky *Romeo a Julie*.

A myslím, že je opravdu na co se těšit. Vždyť už od poloviny dubna se na zkušebnách ozývají zvuky hrdinských šermů a od začátku května se pilně zkouší všude tam, kde jen je to možné.

Osobně se ale asi nejvíc těším na pohádku pro dospěláky – *Noc na Karlštejně*. Vííte, ono to představení samo o sobě je krásné. Ale když se ozve *Láska má, já stůňu* tím kouzelným prostorem, kterému dominuje osvětlený Petrov, pak se i tomu největšímu cynikovi musí alespoň na chvilku zatajit dech.

Obvykle naše letní divadelnění začíná v polovině června a končíme zhruba v polovině července. A i když by se dalo říct, že je to stále práce, pro mě už tím začínají prázdniny.

Když je po Biskupáku, začíná většina z nás zasloužená dovolená. Divadlem neběhají baletky, ani se zde neozývá hudba, ale na řadu přichází technická kontrola zařízení, všelijaké rekonstrukce, malování – no zkrátka pracuje se na tom, co se v sezóně běžně stihnout nedá.

A co děláme my? Většinou jezdíme na zpusťšené chalupy, které je zapotřebí po roce alespoň vyluxovat, nebo je tam nutné posekat dvoumetrovou trávu, navštívujeme příbuzné, na které v sezóně zapomináme, relaxujeme, koupeme se a ti odvážnější se vydají i do cizích krajů. A než se nadějeme, prázdniny utečou jako voda a vrátíme se zpět, do divadla.

A tak nám i vám přeji, aby se ten prázdninový čas vlekl. Nikam nespěchejte, a když budete mít kuráž, dopřejte si alespoň na několik dní ten luxus „být offline“.

P.S.: A také pro vás na léto chystáme opět jednu báječnou soutěž – tak v tomto případě je stav „online“ povolen. Krásné léto!

Text: Luboš Goby,
kresba: Jaroslav Milfaj

FESTIVAL DOKOŘÁN

PRO HUDEBNÍ DIVADLO

7.–12. června 2019

Festival Dokořán se blíží!

Pokud si nemůžete ze široké nabídky zajímavých představení vybrat, nechte si poradit od nás!

Určitě se těším a jsem zvědavý na zlínskou inscenaci *Petr a Lucie* – jednak je to moje milovaná kniha, jednak jsem velmi zvědavý na hudbu Deža Ursinyho, jednoho z velikánů slovenské muziky. A jako Slováka žijícího na Moravě mě navíc moc těší, že slovenský muzikál má svou světovou premiéru právě na Moravě.

Stano Slovák

8. 6. v 18:00 na Hudební scéně

Když jsem poprvé slyšel, že bychom měli venkovský román z Chodska spojit s písničkami ostravského barda Jarka Nohavici a celé to umístit do nejmenované hanácké dědiny, nevěřil jsem svým očím a ušim. Ale chyba lávky! Ladí to k sobě výtečně. Základem je historka o tom, jakou katastrofu dokáže způsobit jedna falešná přísaha a Nohavicovy křehké a nádherné písně v podání živé cimbálové muziky posunují tento dojemný humanistický příběh daleko za hranice Hané! Nenechte si ujít *Boží mlýny* z Moravského divadla Olomouc!

Miroslav Ondra

9. 6. v 19:30 na Hudební scéně

Naši milí diváci, dovolte mi, abych vás pozval na festival Dokořán, a to na muzikál *Tick, tick...boom!* Nejen proto, že v této inscenaci hrají moji šikovní kamarádi, ale taky proto, že jeho autorem je Jonathan Larson, který napsal i můj milovaný *RENT*, který v našem divadle s láskou uvádíme. Určitě přijďte, nebudete litovat!

Aleš Slanina

9. 6. v 17:00 na Činoherní scéně

Rozhodně si se svým skoro šestiletým synem nenecháme ujít představení *Zahrada*, které na festivalu zahraje soubor Laterny magiky. Těšíme se na vizuální a jistě magický zážitek inspirovaný naší oblíbenou knížkou Jiřího Trnky. Navíc budeme moci využít slevu do Domu umění města Brna, kde bude od 15. 5. do 28. 7. probíhat výstava s názvem *Laterna magika. Dekonstrukce a aktualizace*. Výstava představí výsledky čtyřletého výzkumu a dosud nezveřejněné archívni materiály a prováže je s novými uměleckými díly například od architekta Zbyňka Baladrána či intermedialního umělce Michala Kindernaye. Pokud na pokladně ukážete vstupenku z představení *Zahrada*, máte vstupné na výstavu pouze za 20 Kč! Na výstavě do Domu umění chodíme pravidelně celá rodina, děti si je užijí, i když jim nejsou primárně určeny.

Klára Latzková

11. 6. v 19:15 a 12. 6. v 19:00 na Hudební scéně

Na Dokořánu chci jít na všechno, ale se svou sedmiletou dcerou určitě vyrazíme na jihlavskou inscenaci anglického rodinného muzikálu *O Perníčkovi* – i proto, že ho v Jihlavě dělali kamarádi Stanko Slovák a Jarda Milfajt, ale především proto, že je to bezvadný pohádkový příběh, který se může stát i ve vaší kuchyni. Pojďte i s námi za Perníčkem, Panem Kukačkou, Kapitánem Slánkou, Pepřenkou, Čajbabou a Fešákem Myšákem!

Jan Šotkovský

11. 6. v 17:00 na Činoherní scéně

ANKETNÍ VAVŘÍNY MdB

Také letošní předjaří a jaro se neobešly bez rozličných kulturních přehledů uplynulého roku 2018 a rovněž závěr sezóny je vhodnou příležitostí k jistému rekapitulačnímu ohlédnutí. V oblasti profesionální Thálie se čas od času diskutuje o přílišném počtu nebo potřebném rozlišení udílených cen (kromě těch republikových existuje i řada ocenění festivalových, regionálních nebo alespoň souborových), aby se nakonec ukázalo, že vzhledem k naší rozvětvené a diferencované divadelní síti ani toto spektrum byť jen k symbolickému uznání všem, kteří by si je zasloužili, nestačí. Připomeňme si tedy v sumarizující stručnosti, jak si pod zorným úhlem některých tradičních celostátních anket (ať už speciálních teatrologických nebo návštěvnickou oblibu odrážejících) v těchto širších souvislostech vedly právě obě scény třísouborového Městského divadla Brno (MdB).

Nejpohotovější bývá hned lednové, letos 26. hodnocení čtrnáctideníku **Divadelní noviny** (DN), soustavně otiskujícího rovněž žánrově seskupovaný „hvězdičkový“ Kritický žebříček vybraných premiér ze všech profesionálních divadel ČR. Dle 1. čísla DN sem tentokrát přispělo 73 účastníků, hlavně recenzenti, publicisté a divadelní vědci, drtivou většinou z Prahy (čímž je a priori vymezen jejich divácký záběr), ale také čtyři z Brna. Měli k dispozici pouze jediný tip, mohli jej ovšem doprovodit stručnou zdůvodňující charakteristikou. Kritériem pro ocenění „Inscenace roku 2018“ byl její široce pojímaný český původ. MdB se tu prosadilo třemi premiérami, jednou činoherní a dvěma muzikálovými. Nejobšírnější respondentský komentář se týkal *Čarodějek ze Salemu* od Arthura Millera: „U čtyřaktové tragédie, vracející se do MdB po 57 letech a v české premiéře doplněné o jednu klíčovou scénu, dramaturg Jan Šotkovský a režisér Mikoláš Tyc bez sporných aktualizací akcentovali nadčasové téma sebezničujícího rozkladu komunity zachvácené pověrami i strachem z udavačství, a tak vydané napospas fanatickým ‚inkvizitorům‘. Spolehlivě gradovaný večer se opíral o přesné typové obsazení postav s konfliktními vztahy a většinou nadprůměrné kreace ústřední-

ho vztahového trojúhelníku i povahově diferencovaných představitelů světské a církevní moci. Nejen v analogiích s dneškem nabídl mrazivé modelové podobenství silný katarzní prožitek.“ Zmíněny byly rovněž „nadstandardně pěkné muzikálové inscenace“. U prvního českého uvedení vážného anglického „holocaustového“ titulu Glenna Berenbeima, Shuki Levyho a Davida Goldsmitha *Představ si...* v úpravě a režii Petra Gazdíka „podařilo se naplnit poslání, pro které bylo dílo napsáno, a vznikla zvláštní, ne tak často obvyklá atmosféra, která se mi myslím silně přelila také mezi většinu diváků“. Zcela odlišné ladění měla druhá, zábavně parodická novinka znovu v překladu Zuzany Čtveráčkové, britsko-broadwayský „montypythonský“ *Spamalot* autorské dvojice Eric Idle – John Du Prez, režírovaný Stanislavem Slovákem.

MdB se opět mimořádně dařilo ve sféře internetového ohlasu, a to v 15. ročníku komunitní ankety portálu **i-divadlo.cz**. Vezmeme-li v úvahu její tzv. uživatelskou část, na rozdíl ode všech ostatních hodnocení tu nehlasují odborníci, nýbrž blíže nespecifikovaná veřejnost z celé republiky. Je tedy odrazem popularity nejspíše u mladého

obecenstva, přičemž organizátoři ujišťují o spolehlivém zabezpečení regulérnosti proti rozličným pokusům o podvod. MdB (dřívější osminásobný vítěz) se nyní opět stalo druhým fanoušky nejoblíbenějším divadlem roku 2018 (znovu za pražským Divadlem v Dlouhé), když až další místa zaujaly scény hlavního města s návštěvnickým potenciálem daleko početnějším. Ve čtyřech „pozitivních“ kategoriích (je tu totiž i odíl „Propadák roku“, aktuálně obsazený samými premiérami pražskými) nacházíme na mnoha příčkách, a to i na těch „medailových“, jména spojená s více brněnskými ansámby. V kolonce „Nejlepší inscenace“ zaujal třetí místo zmíněný demytizující muzikál *Spamalot*, porůznu následován řádkou dalších titulů z Lidické ulice – *RENT*, *Představ si...*, *BIG*, *Osmýčky*, *Čarodějky ze Salemu*, *Lakomec* a *Horečka sobotní noci*. Mezi desítkou výslovně jmenovaných hereček MdB vede Hana Holišová jako Dáma z jezera ve *Spamalotu* a za ní s žebříčkovými mezerami pokračují Kristýna Daňhelová, Alena Antalová, Lenka Janíková, Viktória Matušová, Tereza Martinková, Svetlana Janotová, Andrea Zelová,

Lucie Bergerová a Dagmar Křížová. Ještě početněji je zastoupena pánská šatna MdB. V čele je tu čerstvý sedmdesátník Boleslav Polívka coby Harpagon z Molièrova *Lakomec* v režii a úpravě Stanislava Moší; do první dekády interpretů z Brna se vešli také Michal Isteník (hostující též v brněnském BuranTeatru), Aleš Slanina, Lukáš Vlček, Petr Štěpán a Kristian Pekar.

Výroční **Ceny Thálie**, které až dosud ve čtyřech soutěžních kategoriích (doprovázených ještě jinými oceněními) s předstihem ohlašovala, prostřednictvím výběrových komisí dvoustupňovým řízením vybírala a po pětadvacet roků vždy v březnu slavnostně vyhlášovala Herecká asociace (naposledy se zde z MdB „zviditelnili“ Viktória Matušová a Daniel Rymeš), doznávají letos zásadních strukturálních změn. Protože hodnocení přechází z období kalendářního na sezónní, má celý proces proběhnout až letos na podzim, takže zatím můžeme případným nominantům držet palce.

V odborných kruzích si během let získaly prestižní postavení nejreprezentativnější **27. Ceny divadelní kritiky** (CDK), donedávna

KŘÍDLA 2018/2019

divácká anketa

Nejoblíbenější herec:

Nejoblíbenější herečka:

Nejvýraznější tvůrčí počín: (dramaturgie, scéna, kostýmy, hudba, choreografie, rekvizity, masky, plakát atd.)

Nejoblíbenější inscenace:

Karel Cón, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán / **Osmýčky**

David Shire, Richard Maltby Jr., John Weidman / **BIG**

Jonathan Larson / **RENT**

Eduard Bass, Jiří Levíček, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán / **Klapzubova jedenáctka**

Sting, Lorne Campbell, John Logan, Brian Yorkey / **Poslední loď**

Lev Nikolajevič Tolstoj / **Anna Karenina**

Christopher Hampton / **Nebezpečné vztahy**

Maury Yeston, Arthur Kopit / **Nine**

William Shakespeare / **Romeo a Julie**

známé jakožto velmi respektované Ceny Alfréda Radoka, ze „soutěžních“ divadelních vavřínů udělovaných v ČR nejstarší (během jejich trvání se vystřídalo sedmnáct resortních ministrů!). Celou logisticky náročnou akci v osvědčeném „radokovském“ modelu organizuje nyní revue Svět a divadlo (SAD), která podrobné výsledky publikovala ve svém letošním 1. čísle. Slavnostní předávání cen se konalo 17. března 2019 v pražském Divadle pod Palmovkou, kde se v režii Jana Klaty zrodila vítězná inscenace (Shakespeareovo drama *Něco za něco*) a jež se stalo rovněž scénou roku. Neanonymní ankety SAD se zúčastnilo 80 systematicky působících kritiků (včetně několika málo jihomoravských), obligátně výrazně limitovaných skutečností, že mnozí oslovení sledují převážně jen představení hlavního města, případně ještě tak ta festivalová. Na rozdíl od Cen Thálie, důsledně zaměřovaných na výkonné umělce, zahrnují CDK rozsáhlou škálu veškerých jevištních aktivit (naposledy konkrétně upozornily kupř. na 75 inscenací 40 divadel a 48 poprvé uvedených českých her), ve speciálním oddíle dokonce i těch zahraničních. Při tipo-

vání do osmi osvědčených, přesně vymezených kategorií mohl každý respondent udělit až tři rovnocenné hlasy a k resumé se bez jakýchkoli kuloárových jednání došlo jejich prostým součtem. Protože většina našich návštěvníků patrně nemá možnost SAD pravidelně sledovat, zalistujeme tímto poměrně obsáhlým, odborně kompetentním zhodnocením zde. Alespoň enumerativně zjistíme, jak je v širokém kontextu reflektován právě umělecký přínos ansámblů MdB. Nepřekvapuje, že se znovu setkáváme s úspěšnými jmény z předchozích pasáží tohoto přehledu.

Hlasujte v divácké anketě Křídla a oceňte výkony těch, kteří si to podle Vás zaslouží nejvíc! Hlasovat můžete vícekrát, ovšem pouze prostřednictvím tohoto hlasovacího lístku (internetové zaslání hlasů je zrušeno), který najdete v každém vydání časopisu Dokořán, ve foyeru Činoherní a Hudební scény či v pokladnách MdB. Výsledky ankety vyhlásíme v prosinci 2019 během slavnostního předávání cen. Vyhrát však můžete i Vy! Každý měsíc vylosujeme jednoho šťastlivce, který od nás získá věcnou cenu. Pro to prosím vyplňte také Vaši e-mailovou adresu a telefon, abychom se s Vámi mohli spojit.

Jméno:

.....

E-mail:

.....

Tel. číslo:

.....

Anketní lístek vhodte do schránky ve foyeru Činoherní či Hudební scény nebo v centrální pokladně MdB nejpozději do 30. 11. 2019. Děkuje!

Městské divadlo Brno

Lidická 1863/16, 602 00 Brno

+420 533 316 360, predprodej@mdb.cz

V hlavní kategorii „Nejlepší inscenace 2018“ prosadilo se MdB s dvěma hlasy *Čarodějkami ze Salemu* a jedním pro americkou „muzikálovou pohádku o splněných přáních“ *BIG*, upravenou a nastudovanou Petrem Gazdíkem. Mezi kreačemi žen se objevila pouze Alena Antalová díky dohazovačce Frosině z *Lakomce*. V kategorii „Mužský herecký výkon roku 2018“ na sebe upozornili Boleslav Polívka jako lichvář Harpagon, Petr Štěpán tragickou postavou Johna Proctora v *Čarodějkách ze Salemu* a Michal Isteník coby kriminálník Jackie z české premiéry broadwayské „tragikomedie o závislostech“ Stephena Adlyho Guirgise *Parchant v klobouku*, jak ji v BuranTeatru uvedl Mikoláš Tyc. U kolonky „Divadlo roku“ preferoval MdB jeden respondent. V oddíle „Nejlepší poprvé uvedená česká hra roku 2018“ díky dvěma hlasům nezapadla na 9.–16. místě perziflážní „totální unféerie“ *Osmyčky* osvědčeného autorského týmu scenáristů Petra Štěpána, dramaturga Jana Šotkovského a režiséra Stanislava Slováka s dirigujícím skladatelem Karlem Cónem. O zastoupení MdB v rubrice „Scénografie roku“ se zasloužili Jaro-

slav Milfajt výpravou k *Lakomci* a Roman Šolc kostýmními návrhy pro dumasovskou adaptaci Vítězslava Nezvala *Tři mušketýři*, připravenou Igorem Ondříčkem pro Biskupský dvůr. Díky těmto nastudování narazíme v oddíle „Hudba roku 2018“ na jméno skladatele Davida Rottera. Dobrým povzbuzením do dalšího hereckého růstu může být Barboře Goldmannové vřazení mezi „Talenty roku“.

Snad z tohoto možná trochu suchopárného shrnutí především odborných anket celostátního významu s mnoha jmény, čísly a zkratkami vyplývá, mohlo se také v uplynulém roce Městské divadlo Brno pochlubit – vedle obzíravé dramaturgie, trvalé divácké přízně ve vyprodaných sálech, dobře reprezentujících zahraničních hostování i tamních oboustranně užitečných uměleckých kooperací – rovněž oficiálně deklarovanými úspěchy.

Text: Vít Závodský,
foto: Tino Kratochvíl

Václav Havel jako pomocný dělník
v trutnovském pivovaru / 1974

Havlova *Žebrácká opera* vznikla na motivy stejnojmenné satiry Johna Gaye z roku 1728, jež svého času inspirovala i světoznámou adaptaci Bertolta Brechta a Kurta Weilla. Autor ji napsal v roce 1972 na objednávku pražského Činoherního klubu, kde ovšem z obavy z postihů za spolupráci se zakázaným dramatikem nakonec nebyla uvedena. Nastudoval ji až o tři roky později Andrej Krob se svým amatérským Divadlem na tahu. Po premiéře, která se konala 1. listopadu 1975 v počernickém hostinci U Čelikovských, následovalo policejní šetření a zásahy proti autorovi, hercům i divákům. Na profesionální scéně byla u nás hra uvedena až v červnu 1990 v Činoherním klubu v režii Jiřího Menzela, který ji vzápětí i zfilmoval.

Gayova *Žebrácká opera* posloužila Havlovi jako předloha pro vlastní drama. Hru, v níž dva šéfové konkurenčních zločineckých gangů Macheath a Peachum a s nimi zkorumpovaný šéf policie Lockit bojují o moc nad londýnským podsvětím, zbavuje jakékoli romantiky a sentimentu. Princip bezzásadovosti a lži dovádí ad absurdum: Lže tu každý každému a každý zrazuje každého. Nikdo není tím, kým se zdá být. Pravda nevíteží, protože každý zde má tu svou, a i ta platí jen, když se vyplatí. Idealismus je směšný a musí zákonitě zemřít tam, kde vítězí pragmatický cynismus. Téma je umocněno jazykem, který je v komickém rozporu s postavami: Gauneři, zloději a prostitutky se vyjadřují vysoce kultivovaně jako dokonalí gentlemani a zároveň odborníci na psychologii, sociologii, etiku atd.; s neúprosnou logikou vrší argumenty pro svá stanoviska i pro případné změny těchto stanovisek, obratně, manipulativně vysvětlují své podlé činy a svá selhání, což vyvolává smích i mrazivé zjištění dokonale fungujícího podvodu světa.

Žebrácká opera neztratila ani po téměř půlstoletí nic ze své aktuálnosti; politické hry, korrupce, manipulace a boj o moc bohužel dominují i v naší „svobodné“ společnosti.

Režie: **Hana Burešová**. Dramaturgie: **Štěpán Otčenášek**. Scéna: **Tomáš Rusín**. Kostýmy: **Zuzana Štefunková-Rusínová**. Hudba: **Petr Hromádka**. Hrají: **Petr Štěpán** (Macheath), **Jan Mazák** (Peachum), **Markéta Sedláčková** (Peachumová), **Katarína Mikulová** (Polly), **Viktor Skála** (Lockit), **Eliška Skálová** (Lucy), **Aleš Slanina** (Filch), **Alena Antalová** (Diana), **Radka Coufalová** (Jenny), **Alan Novotný** (Jim), **Igor Ondříček** (Jack) a další.

Premiéra 14. a 15. září 2019 na Činoherní scéně Městského divadla Brno.

-50-

PARTNEŘI DIVADLA

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

DOKOŘÁN ČERVEN 2019 Městské divadlo Brno

Ředitel:

Stanislav Moša

Lidická 16, 602 00 Brno

Tel.: +420 533 316 320

+420 533 316 360

www.mdb.cz

Šéfredaktorka:

Klára Latzková

Tisková mluvčí:

Lenka Pazourková

Grafická úprava:

Petr Hloušek,

Petr Konečný

Periodikum registrováno
pod číslem MK ČR E 12150

245. číslo

Vydalo MdB za finanční podpory

Ministerstva kultury ČR

Uzávěrka: 15. 5. 2019

Náklad 5 600 ks

Titulní strana:

foto: Tino Kratochvil

VELKÁ LETNÍ FACEBOOKOVÁ SOUTĚŽ!

Stejně jako v předchozích letech pro vás na letní měsíce připravujeme soutěž, která bude probíhat na našem divadelním profilu. Už jste hádali a přiřazovali ke správným inscenacím kostýmy, dialogy i rekvizity, copak tedy budete přiřazovat letos? Rodiče a děti! V průběhu července a srpna budeme zveřejňovat fotografie dětí našich divadelních kolegů (herců, muzikantů, dramaturgů, režisérů ad.) a vy budete muset vybrat z nabízených možností toho správného rodiče a svoji odpověď odeslat prostřednictvím připraveného formuláře. V září na začátku sezóny vylosujeme tři šťastné výherce, kteří se můžou těšit na krásné divadelní ceny! Zlomte vaz a příjemnou zábavu!

NINE
Marta Matějová, Petr Štěpán
a Hana Kovářiková

Maury Yeston
Arthur Kopit

NINE

režie Stanislav Moša

PREMIÉRA NA HUDEBNÍ SCÉNĚ

27. DUBNA 2019